

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
ประจำปี 2567

สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย
จังหวัดกาญจนบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรเป็นภารกิจหนึ่งที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้จัดทำแผนพัฒนาให้มีลักษณะเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ครอบคลุม ภารกิจการบริหารและพัฒนาในทุกด้าน โดยได้กำหนดการทำแผนแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร ประชาชน หน่วยงานส่วนราชการและท้องถิ่น มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ ในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วย ตนเอง โดยมุ่งหวังให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ เกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ รายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางการพัฒนาของส่วน ราชการ และองค์กรเอกชน

การจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรระดับตำบลครั้งนี้ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงาน ต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ทำให้การจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรระดับตำบลได้รับข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุดและสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งหวังเป็น อย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่การเกษตรไม่มากก็น้อย

ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย
จังหวัดกาญจนบุรี
พฤศจิกายน ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป	1
1. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	1
1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
1.2 อาณาเขตติดต่อ	
1.3 เขตการปกครอง	
2. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	2
2.1 สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	
2.2 ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	
2.3 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
3. สภาพภูมิอากาศ	7
3.1 ลักษณะภูมิอากาศ	
3.2 ฤดูกาล	
3.3 สถิติปริมาณน้ำฝน	
3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
4. เส้นทางคมนาคม	10
4.1 ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	
4.2 ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างตำบล	
5. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	11
5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	
5.2 อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	
6. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	12
6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
6.2 จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	
6.3 การศึกษา	
6.4 สาธารณสุข	
6.5 ประเพณีและวัฒนธรรม	
7. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	19
9. องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	21
บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลหนองไผ่	26
1. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลหนองไผ่	26
1.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	
2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	54
3. การจัดทำ TOWS Matrix	56
บทที่ 3 ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลหนองไผ่	58
1. แนวทางการพัฒนา	58
1.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	
1.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
1.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	
2. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	62
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง	63
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	66

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเขตการปกครอง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	2
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	2
ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลพื้นที่กลุ่มชุดดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	7
ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลปริมาณรวมน้ำฝนเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ ปี 2563 – 2565 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	8
ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย 3 ปี พ.ศ.2563 – 2565 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	9
ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566	13
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566	14
ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลด้านประมง และจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	15
ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	18
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	19
ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลรายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	21
ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	23
ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	24
ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	25
ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	26
ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	27
ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	28
ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	28

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	29
ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	30
ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	30
ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลรายชื่ออาสาสมัครเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	30
ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	31
ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	32
ตารางที่ 25 แสดงข้อมูลปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	34
ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	34
ตารางที่ 27 แสดงข้อมูลทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	34
ตารางที่ 28 แสดงข้อมูลเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	37
ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	39
ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี 2565/66 อำเภอด่านมะขามเตี้ย ตำบลหนองไผ่ จังหวัดกาญจนบุรี	41
ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	43
ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	44
ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2565/66 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	46
ตารางที่ 34 แสดงข้อมูล Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	47
ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	49
ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 37 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2565/66 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	52
ตารางที่ 38 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	54
ตารางที่ 39 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	56
ตารางที่ 40 แสดงข้อมูลสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	1
ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	2
ภาพที่ 3 แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	6
ภาพที่ 4 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลปริมาณรวมน้ำฝนเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ ปี 2563 – 2565	8
ภาพที่ 5 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย 3 ปี พ.ศ.2563 – 2565	9
ภาพที่ 6 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	10
ภาพที่ 7 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	11
ภาพที่ 8 แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	11
ภาพที่ 9 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละสินเชื้อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	16
ภาพที่ 10 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	18
ภาพที่ 11 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	20
ภาพที่ 12 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	26
ภาพที่ 13 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	27
ภาพที่ 14 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	28
ภาพที่ 15 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอด่านมะขามเตี้ย ตำบลหนองไผ่ จังหวัดกาญจนบุรี	29
ภาพที่ 16 แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	33
ภาพที่ 17 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	35
ภาพที่ 18 แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	35
ภาพที่ 19 แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	36
ภาพที่ 20 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	37
ภาพที่ 21 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	38

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	38
ภาพที่ 23 กราฟแสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	39
ภาพที่ 24 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	40
ภาพที่ 25 แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	42
ภาพที่ 26 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	42
ภาพที่ 27 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	43
ภาพที่ 28 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	44
ภาพที่ 29 กราฟแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	45
ภาพที่ 30 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	46
ภาพที่ 31 แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	47
ภาพที่ 32 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	48
ภาพที่ 33 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	49
ภาพที่ 34 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	50
ภาพที่ 35 กราฟแสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	51
ภาพที่ 36 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	52
ภาพที่ 37 แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	53

บทที่ 1

ข้อมูลสภาพทั่วไป

1. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลหนองไผ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอด่านมะขามเตี้ย ห่างจากที่ว่าการอำเภอด่านมะขามเตี้ย ประมาณ 5 กิโลเมตร มีถนนลาดยางเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน

1.2. อาณาเขต

ตำบลหนองไผ่ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลกลอนโด
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลด่านมะขามเตี้ย

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อ ตำบลหนองไผ่

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

1.3 เขตการปกครอง

ตำบลหนองไผ่ แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 6 หมู่บ้าน 1,496 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ทั้งหมด 33,763 ไร่ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงข้อมูลเขตการปกครอง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	พื้นที่หมู่บ้าน (ไร่)	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
1	หนองไผ่	นายสุทีป หอฉอย	5,437	349
2	หนองปากดง	นายยงยุทธ เปรมวัฒนทรัพย์	3,625	242
3	หินแต่น	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	7,500	301
4	ท่าพยอม	นายสมศักดิ์ บุตรดี	8,138	200
5	หนองไผ่เดิม	นายสมนึก พวงมาลัย	5,437	143
6	สี่แยก	นายอำนาจ ศิริมัว	3,626	261
	รวม 6 หมู่บ้าน		33,763	1,496

(ที่มา: ที่ว่าการอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

2. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

2.1 สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลหนองไผ่ มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การเกษตร มีประปาหมู่บ้าน จำนวน 14 แห่ง ที่เหลือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอาศัยน้ำฝน เหมาะแก่การประกอบอาชีพทางด้านเกษตร เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง ไม้ดอกไม้ประดับ ทำนา และปลูกพืชผัก การปกครอง แบ่งออกเป็น 6 หมู่บ้าน การขนส่งสินค้าเกษตรโดยรถยนต์

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
หนองไผ่	33,763	1,376	4.08

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.2565)

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

2.2 ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลหนองไผ่มีกลุ่มชุดดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน 5 กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กลุ่มชุดดินที่ 33

ชุดดิน: ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

พื้นที่ (ไร่) : 12,145.07 ไร่

ลักษณะเด่น: เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่ง ในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ 1 - 3 % เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ 6.5 - 7.5

ปัญหา: ดินปนทราย เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากควรใช้วัสดุปูน 0.5-1.0 กิโลกรัม/หลุม

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่

2) กลุ่มชุดดินที่ 40

ชุดดิน: ชุดดินจักราช ชุดดินชุมพวง ชุดดินหุบกระพง ชุดดินห้วยแกลง ชุดดินสันป่าตอง และชุดดินยางตลาด

พื้นที่ (ไร่) : 16,816.54 ไร่

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิบัติการเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล พบบนพื้นที่ดอนที่สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไต่ลงไปเป็นชั้น

ทรายสีขาว และดินล่างระหว่างความลึก 50-100 ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรืออิฐมวล สีน้ำตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

ปัญหา: ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่ และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. และทำลายชั้นดินดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 35-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับ ร่องกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะก่อนออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัสดุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

3) กลุ่มชุดดินที่ 48

ชุดดิน: ชุดดินจักราช ชุดดินแมริม ชุดดินน้ำขุน ชุดดินพะเยา ชุดดินท่ายาง

พื้นที่ (ไร่) : 652.67 ไร่

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินตั้งถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมนหรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า 50 ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

ปัญหา: เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะหน้าดิน ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บ

ผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะก่อนออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

4) กลุ่มชุดดินที่ 56

ชุดดิน: ชุดดินลาดหญ้า ชุดดินภูสะนา และชุดดินโพนงาม

พื้นที่ (ไร่) : 2,784.27 ไร่

ลักษณะเด่น: กลุ่มดินลิกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลิกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง 50 ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นหินพื้นลึกกว่า 100 ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

ปัญหา: ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะก่อนออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

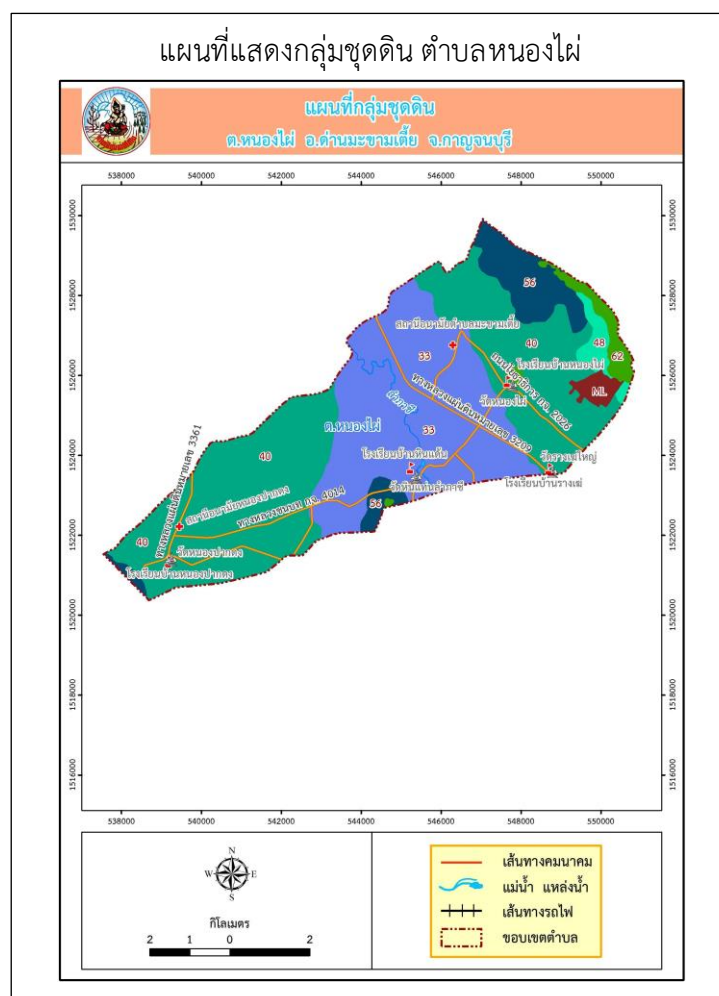
5) กลุ่มชุดดินที่ 62

ชุดดิน: พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน

พื้นที่ (ไร่) : 918.03 ไร่

ลักษณะเด่น: พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษา สำหรับเกษตรกร กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่ กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา: มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

ภาพที่ 3 แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลพื้นที่กลุ่มชุดดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มชุดดินที่	ชุดดิน	ผลรวม (ไร่)
33	ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม	12,145.07
40	ชุดดินจักราช ชุดดินชุมพวง ชุดดินหุบกระพง ชุดดินห้วยแกลง ชุดดินสันป่าตอง และชุดดินยางตลาด	16,816.54
48	ชุดดินจักราช ชุดดินแมริม ชุดดินน้ำซุน ชุดดินพะเยา ชุดดินท่ายาง	652.67
56	ชุดดินลาดหญ้า ชุดดินภูสะนา และชุดดินโพรงาม	2,784.27
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	918.03
รวม		33,316.58

(ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.2566)

3. สภาพภูมิอากาศ

3.1 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลหนองไผ่ โดยทั่วไปมีอากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าว และมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง 25 - 31 องศาเซลเซียส

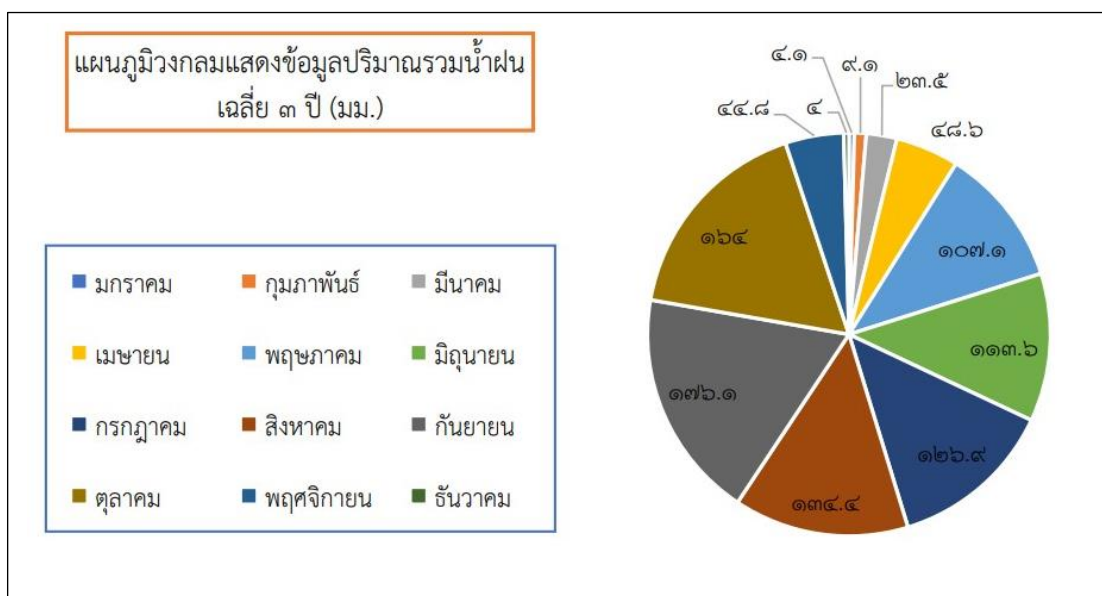
3.2 ฤดูกาล

ตำบลหนองไผ่ มี 3 ฤดูกาล ดังนี้

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายน - เดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนกันยายน - กุมภาพันธ์

3.3 ปริมาณน้ำฝน

ตำบลหนองไผ่ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี 2565 โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีที่ 78.77 มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ของทุกปี ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม ปริมาณ 4.0 มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนมากสุดในช่วงเดือนกันยายน ปริมาณ 176.10 มิลลิเมตร

ภาพที่ 4 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ ปี 2563 – 2565
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. 2566)

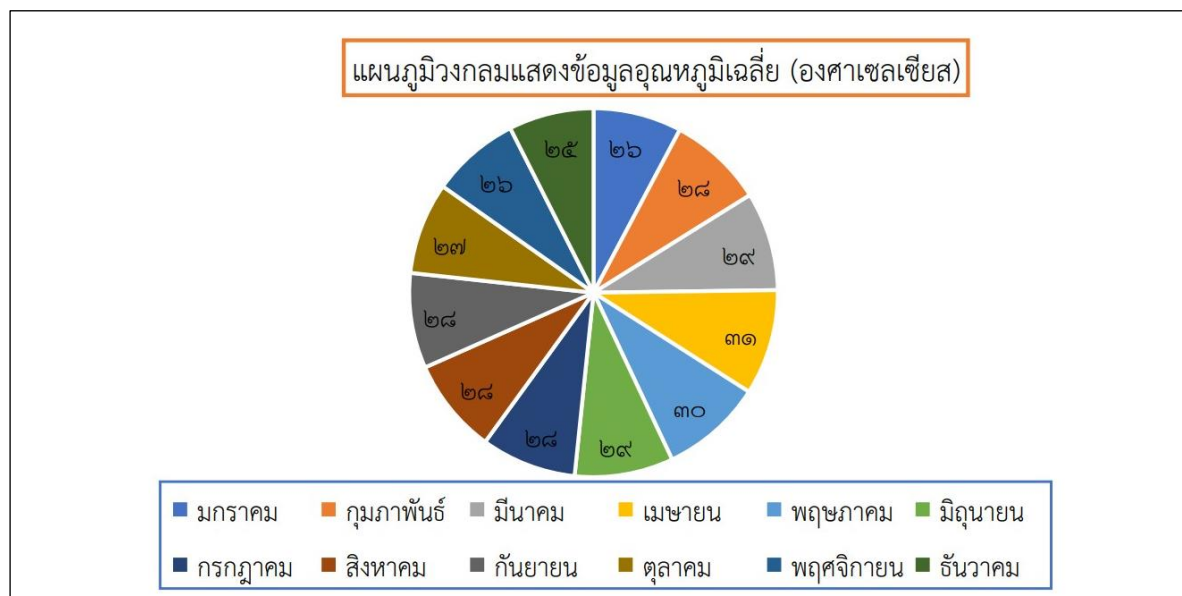
ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
1	มกราคม	4.10
2	กุมภาพันธ์	9.10
3	มีนาคม	23.50
4	เมษายน	48.60
5	พฤษภาคม	107.10
6	มิถุนายน	113.60
7	กรกฎาคม	126.90
8	สิงหาคม	134.40
9	กันยายน	176.10
10	ตุลาคม	164.00
11	พฤศจิกายน	44.80
12	ธันวาคม	4.00
รวม		956.20
เฉลี่ย/ปี		76.68

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.2566

3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลหนองไผ่ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี 2565 โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 20 องศา เซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 5 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2563-2565
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย 3 ปี พ.ศ. 2563-2566 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	20	32	26
กุมภาพันธ์	22	34	28
มีนาคม	25	36	29
เมษายน	26	36	31
พฤษภาคม	26	35	30
มิถุนายน	26	33	29
กรกฎาคม	25	32	28
สิงหาคม	25	32	28
กันยายน	25	32	28
ตุลาคม	24	31	27
พฤศจิกายน	23	31	26
ธันวาคม	20	30	25

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. 2566

ภาพที่ 7 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2565)

5. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

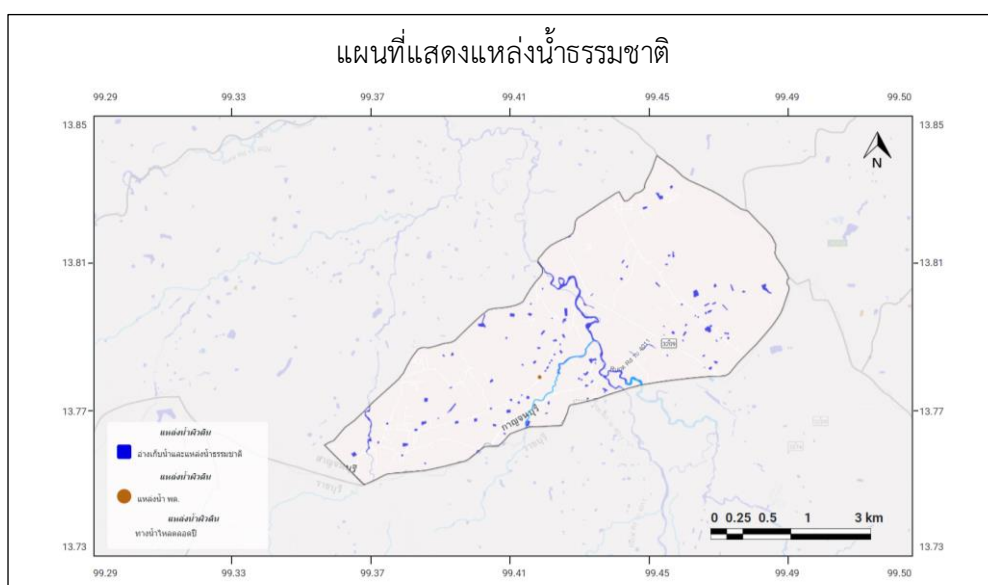
5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ตำบลหนองไผ่ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

1) ลำภาชี (มีต้นน้ำมาจากเทือกเขาเขตจังหวัดเพชรบุรี ไหลผ่านพื้นที่อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี และไหลผ่านตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย ก่อนไหลเข้าสู่แม่น้ำแควน้อยที่บริเวณติดต่อของตำบลกลอนโดและตำบลจรเข้เผือก)

5.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)

ตำบลหนองไผ่ มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำหนองไผ่

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2565)

6. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลหนองไผ่ มีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม พื้นที่การเกษตร 29,249 ไร่ โดยพื้นที่ทั้งหมดอยู่นอกเขตชลประทาน (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย, พ.ศ.2565) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลหนองไผ่ มีการทำการเกษตรทั้งในรูปแบบการเพาะปลูกพืช และ/หรือ การ เลี้ยงสัตว์ ร่วมด้วย ซึ่งมีการดำเนินการทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่าง หน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกร มีทั้งในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการศึกษา ดูงานในที่ต่างๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตรให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566

หมู่ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
			ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
1	หนองไผ่	5,437	5	1,059	36	3	86	2,159	838	4186
2	หนองปากดง	3,625	14	1,452	1,063	56	94	384	322	3385
3	หินแดน	7,500	124	3,244	1,338	49	92	1,022	1,105	6974
4	ท่าพยอม	8,138	13	3,474	39	10	71	2,496	1,502	7605
5	หนองไผ่เดิม	5,437	34	380	346	0	46	820	2,427	4053
6	สี่แยก	3,626	24	425	783	2	153	1,244	415	3046
	รวม	33,763	214	10,034	3,605	120	542	8,125	6,609	29,249

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566

หมู่ที่	หมู่บ้าน	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
1	หนองไผ่	35	394	0	0	0	35,217	0	23	0
2	หนองปากดง	36	285	0	0	0	347,501	0	73	0
3	หินแดน	83	650	0	0	0	2,116	0	68	0
4	ท่าพยอม	49	284	0	0	0	763	0	53	0
5	หนองไผ่เดิม	35	268	0	0	0	452	0	34	0
6	สีแยก	41	361	0	0	0	1,198	0	0	0
	รวม	279	2,242	0	0	0	387,247	0	251	0

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์อำเภอด่านมะขามเตี้ย, พ.ศ.2566

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มจำนวน 3 แห่ง คือ

- 1) ชื่อฟาร์ม พลภัทรฟาร์ม ที่ตั้ง 9 หมู่ที่ 1
- 2) ชื่อฟาร์ม ศรีมุขฟาร์ม ที่ตั้ง 9/9 หมู่ที่ 1
- 3) ชื่อฟาร์ม ฟาร์มหนองปากดง ที่ตั้ง 436/1 หมู่ที่ 2

- ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มจำนวน 13 แห่ง คือ

- 1) ชื่อฟาร์ม บริษัท เค พี เอส ฟาร์ม จำกัด ที่ตั้ง 82 หมู่ที่ 5
- 2) ชื่อฟาร์ม เคพีเอส ฟาร์ม (หนองไผ่ 2) ที่ตั้ง 82/2 หมู่ที่ 5

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	หมู่บ้าน	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด (ไร่/บ่อ)	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
1	หนองไผ่	25	0	0	0	40.81/27	0	0
2	หนองปากดง	1	0	0	0	0.75/1	0	0
3	หินดั้น	91	0	0	0	82.14/104	0	0.53/2
4	ท่าพยอม	8	0	0	0	6.63/8	0	0
5	หนองไผ่เดิม	11	0	0	0	8.4/11	0	0
6	สี่แยก	31	0	0	0	35.9/33	0	0
	รวม	167	0	0	0	174.63/184	0	0.53/2

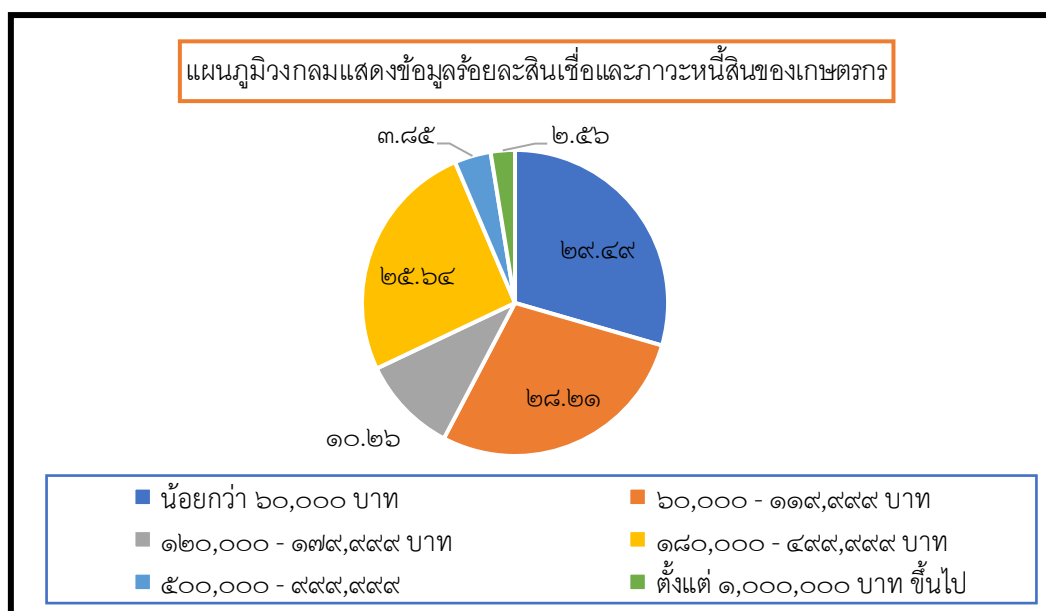
(ที่มา: สำนักงานประมงอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2564)

2) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 87,873.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 96,319.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

3) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ มีหนี้สินเฉลี่ยน้อยกว่า 60,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นหนี้สินในภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 9 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ,พ.ศ.2563)

6.2 จำนวนครัวเรือน

ตำบลหนองไผ่ มีประชากรทั้งหมด 4,009 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,496 ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย 1,984 คน หญิง 2,025 คน และมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร 556 ครัวเรือน

6.3 การศึกษา

ตำบลหนองไผ่ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น 5 แห่ง แยกออกเป็น

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง คือ
 - (1.1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่
- 2) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา 1 แห่ง คือ
 - (2.1) โรงเรียนบ้านหนองไผ่
 - (2.2) โรงเรียนบ้านหนองปากดง
 - (2.3) โรงเรียนบ้านหินแดน
- 3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ 1 แห่ง คือ
 - (3.1) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลหนองไผ่

6.4 การสาธารณสุข

1) สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

(1.1) สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

(1.1.1) สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล 2 แห่ง

(1.2) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

(1.2.1) พยาบาล จำนวน 4 คน

(1.2.2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 8 คน

(1.2.3) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 81 คน

6.5 ประเพณีและวัฒนธรรม

1) การนับถือศาสนา

ตำบลหนองไผ่ มีวัด จำนวน 3 แห่ง สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง ประชาชนในตำบลส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธทำให้ในทุกๆ ปี มีการจัดงานบุญประเพณีสำคัญทางศาสนา ซึ่งถือได้ว่าวัดมีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของ ชุมชน และเป็นสถานที่รวมจิตใจของประชาชน

2) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประชาชนในตำบลหนองไผ่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทยไว้อย่างดี มีการจัดงานในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ออกพรรษา ลอยกระทง งานวันขึ้นปีใหม่ และงานตามประเพณี เช่น การแต่งงาน การจัดงานศพ งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ อิทธิพลทางความคิดจะมีบ้าง ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ จะมีการศึกษาน้อย และยังมีความยากจนอยู่มาก จึงไม่กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ยังต้องพึ่งพาคนที่มีความรู้มากกว่า ดังนั้นในการแสดงออกหรือการเสนอความคิดเห็นจึงต้องทำตามคนที่มีความรู้มากกว่า

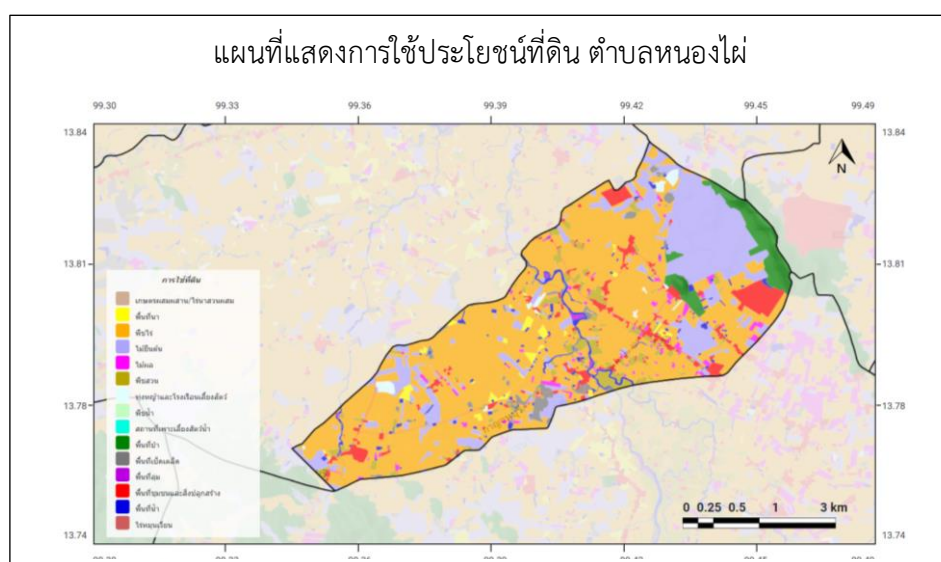
7. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลหนองไผ่ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พืชไร่ จำนวน 19,716 ไร่ ร้อยละ 58.4 รองลงมาคือพื้นที่ไม้ยืนต้น จำนวน 6,487.97 ไร่ ร้อยละ 19.22 และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 1,979.50 ไร่ ร้อยละ 5.86

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	1,375.97	4.08
พืชไร่	19,716	58.4
ไม้ยืนต้น	6,487.97	19.22
ไม้ผล	541.72	1.6
พืชสวน	1,540.94	4.56
พื้นที่นา	407.10	1.21
พืชน้ำ	0	0
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0	0
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	267.55	0.79
พื้นที่ลุ่ม	55.94	0.17
พื้นที่น้ำ	687.20	2.04
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,979.50	5.86
พื้นที่เปิดเตล็ด	701.98	2.08
รวม	33,763	100

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 10 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

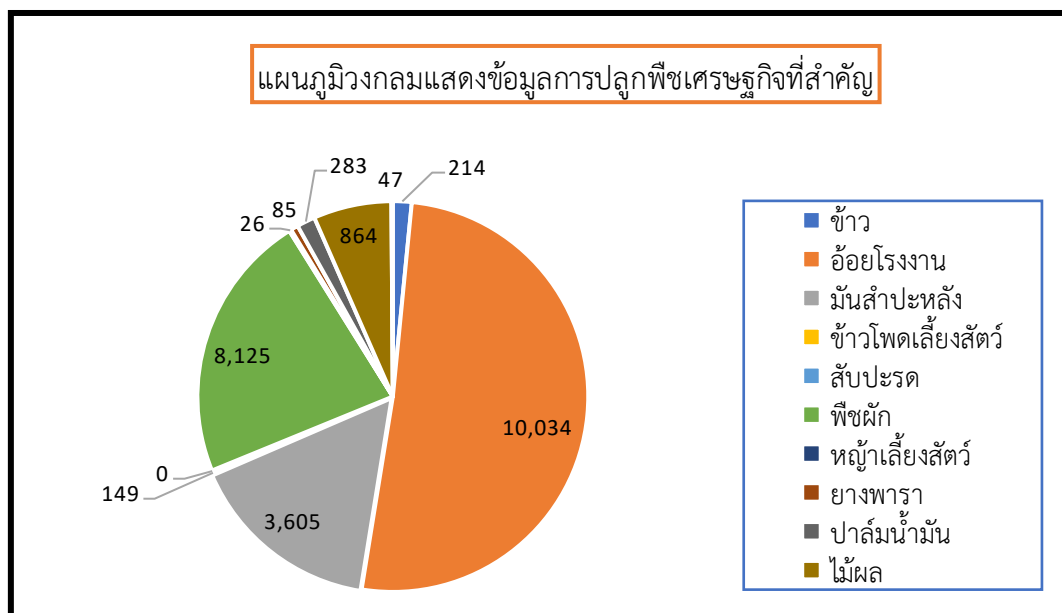
8. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ อ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดจำนวน 10,034 ไร่ รองลงมา คือ พืชผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน 8,125 ไร่ และ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน 3,605 ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล ปาล์มน้ำมัน ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา กล้วยเลี้ยงสัตว์ และไม้ดอกไม้ประดับ

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลหนองไผ่												
			ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	สับปะ รด	พืชผัก	กล้วย เลี้ยง สัตว์	ยาง พารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอก ไม้ ประดับ	พืชอื่นๆ	รวม ทั้งหมด
1	หนองไผ่	5,437	5	1,059	36	12	0	2,159	2	3	8	86	0	816	4186
2	หนองปากดง	3,625	14	1,452	1,063	80	0	384	0	56	15	94	0	227	3385
3	หินดั้น	7,500	124	3,244	1,338	21	0	1,022	9	49	17	92	0	1,058	6974
4	ท่าพยอม	8,138	13	3,474	39	7	0	2,496	2	10	45	71	25	1,423	7605
5	หนองไผ่เดิม	5,437	34	380	346	19	0	820	2	0	0	46	0	2,406	4053
6	สี่แยก	3,626	24	425	783	10	0	1,244	11	2	0	153	0	394	3046
	รวม	33,763	214	10,034	3,605	149	0	8,125	26	120	85	542	25	6,324	29,249

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 11 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

9. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลหนองไผ่ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลรายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับที่	ชื่อกกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
1	นายสุชาติ ศรีทองอ่อน	นายสุชาติ ศรีทองอ่อน	จักสานไม้ไผ่	292	1	หนองไผ่
2	นางจันทร์แรม สัญญโม	นางจันทร์แรม สัญญโม	น้ำพริกเผาหมูผัด	367	1	หนองไผ่
3	วิสาหกิจกลุ่มเกษตรพอเพียงบ้านท่าพยอมหนองไผ่	นายปรีชา แสงใส	ข้าวกล้องมะลิแดงอินทรีย์, ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์, ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่	176/1	4	หนองไผ่
4	ฟาร์มปุนาไสด่านมะขามเตี้ย WonderFarming	นางสาวธิดารัตน์ แสงใส	น้ำพริกปุนาย่าง, น้ำพริกมันปุนา	176/1	4	หนองไผ่
5	สบูสมุนไพรโดมู (Domu)	นายสุภาพ บุญทิพย์	สบูสมุนไพรขมิ้นไพร, สบูสมุนไพรมะขามป้อม, สบูสมุนไพรเปลือกมังคุด	89	5	หนองไผ่
6	วิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรขุนด่าน	นายไอศูรย์ สุดจินดา	น้ำลูกพีชสด, น้ำอินทผลัม 100%, ลูกพีชลอยแก้ว, น้ำฝรั่งชมพูพิจูณ	108 - 111	5	หนองไผ่
7	กลุ่มเครื่องสำอางสมุนไพรและ สมุนไพรแปรรูป แก้วกานดา	นางสาวกานดา จิตอารีย์	ครีมνωตผสมสมุนไพร “แก้วกานดา” สูตรมะกรูด, ชาสมุนไพรว่านรางจืด ผสมใบเตย, ชาใบขมิ้นผสมใบเตย, ชาใบมะรุ้ม, ดอกเกลือสมุนไพร, ถ่าน ผลไม้ดกกลิ่น, น้ำมัลเบอร์รี่มะขาม, ผงสมุนไพร สูตรผงทานาคา, ผงสมุนไพร สูตรผงมะหาด, มะม่วงหาวมะนาวโห่ฮัว, สบูสมุนไพร สูตรหัวไชเท้า น้ำผึ้ง, สบูสมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรมะหาด น้ำผึ้ง,	19	6	หนองไผ่

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลรายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
			สบู่สมุนไพร แก้ว ใบบุญ สูตรกระเจี๊ยบแดง น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรกาแฟนมสด, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรขมิ้นน้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญสูตรชาโคล, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรตะไคร้หอม น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรทานาคา น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรผลไม้วรรณ, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรผักกาดน้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตร พลุขาว น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรผักข้าว, สบู่สมุนไพร แก้ว ใบบุญ สูตรมะขาม น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรมะนาว น้ำผึ้ง, มะรุมน น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรมะเฟือง นมสด, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรมะเฟือง โยเกิร์ต, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรย่านาง น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรรางจืด น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรส้มป่อย น้ำผึ้ง, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรหญ้ารีแพร์, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรเปลือกมังคุด, สบู่สมุนไพร แก้วใบบุญ สูตรเหือกปลา หมอ น้ำผึ้ง, แชมพูสมุนไพร แก้วกานดา สูตรดอกอัญชัน, แชมพูสมุนไพร แก้วกานดา สูตรประคำดีควาย, แชมพูสมุนไพร แก้วกานดา สูตรมะกรูด, โลชั่นผสมสารสกัดจากเปลือกกล้วยหอม, ไบยานางผง			
8	นางรณสุคน ใหม่เอี่ยม	นางรณสุคน ใหม่เอี่ยม	ดอกไม้ประดิษฐ์จากเตยหอม, ตุ๊กตาผ้า	28/1	6	หนองไผ่
9	เปิ้ลผ้า	นางสาวศศิวรรณ มะกง	เปิ้ลผ้า	133/1	6	หนองไผ่
10	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านสี่แยก	นายไพโรจน์ ศิริมัว	ขนมเทียนสะบัดงา, น้ำตาลอ้อย, น้ำอ้อยสด, ุนกรอบน้ำตาลอ้อย, เทียน หอม, โครเซต	147/2	6	หนองไผ่
11	นายวีระพล ดั่งสวัสดิ์	นายวีระพล ดั่งสวัสดิ์	น้ำมัลเบอร์รี่	422	6	หนองไผ่

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	4
เครื่องดื่ม	2
ผ้า เครื่องแต่งกาย	0
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	5
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	0
รวม	11

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับที่	ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
1	วิสาหกิจชุมชนพืชพลังงานหนองไผ่ชีวมวล	30	1	หนองไผ่	204	นายประสาร ศิริมัว
2	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค - กระบือ ตำบลหนองไผ่	105	1	หนองไผ่	34	นายอาทร หอมโปร่ง
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังแปลงใหญ่ตำบลหนองไผ่	386	3	หนองไผ่	7	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์
4	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจเกษตรวิถีท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพบ้านท่าพยอม	10	4	หนองไผ่	9	นางสาวสุกัญญา จำเเหล
5	วิสาหกิจชุมชนคลัสเตอร์ข้าวโพดหวานกาญจนบุรี	14/1	5	หนองไผ่	10	นายประชา อัครทองกุล
6	วิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรขุนด่าน	108	5	หนองไผ่	7	นายไอศูรย์ สุดจินดา
7	วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองไผ่ ด่านมะขามเตี้ย	423	5	หนองไผ่	7	นายสมนึก พวงมาลัย
8	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจเกษตรวิถีท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพบ้านหนองไผ่เดิม	430	5	หนองไผ่	10	นางบุญญาพิศา พวงมาลัย
9	วิสาหกิจชุมชนแก้วกานดากาญจนบุรี	19	6	หนองไผ่	8	นางสาวกานดา จิตอารีย์
10	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจเกษตรวิถีท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพบ้านสี่แยก	28/1	6	หนองไผ่	10	นางรสสุคนธ์ ใหม่เอี่ยม
11	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพัฒนาเพื่อสุขภาพบ้านหนองไผ่เดิม	91/1	6	หนองไผ่	7	นายพัลลภ บุญมาก

(ที่มา: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มผู้ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	386	3	หนองไผ่	10	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแก้วกานดา	19	6	หนองไผ่	10	นางสาวกานดา จิตต์อารีย์

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

**ข้อมูลกลุ่มเกษตรและสหกรณ์ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี (ไม่มี)

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

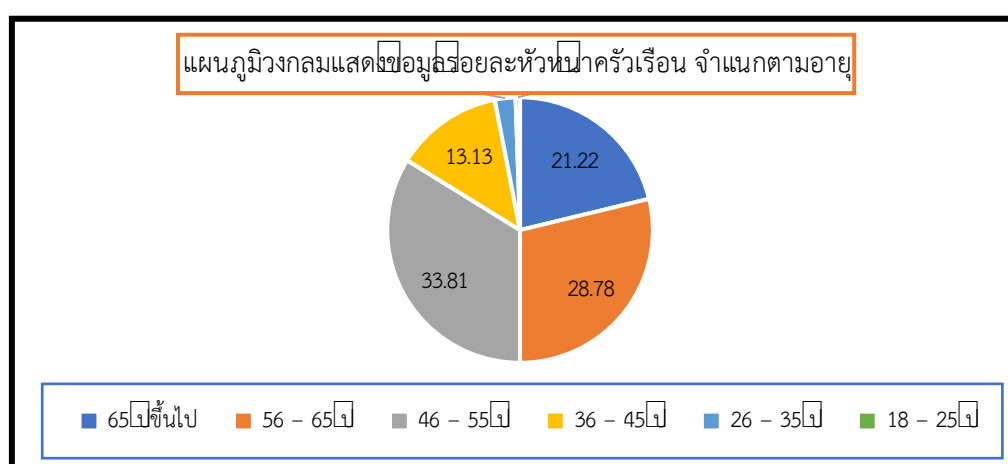
(1) ครัวเรือนเกษตรกร

ตำบลหนองไผ่ มีครัวเรือนเกษตรกร 556 จำนวน ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 188 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.81 รองลงมาอายุระหว่าง 56-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.78 และอายุระหว่าง 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	118	21.22
56 - 65 ปี	160	28.78
46 - 55 ปี	188	33.81
36 - 45 ปี	73	13.13
26 - 35 ปี	14	2.52
18 - 25 ปี	3	0.54
รวม	556	100

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. 2563

ภาพที่ 12 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2563)

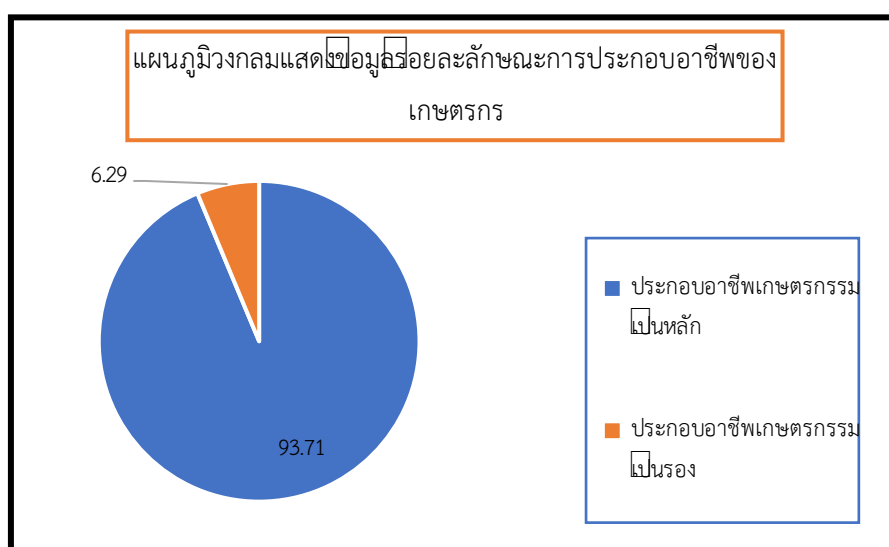
(2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลหนองไผ่ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน 521 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.71 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรองจำนวน 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.29

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลลักษณะการประกอบอาชีพของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	521	93.71
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	35	6.29

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2566

ภาพที่ 13 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละลักษณะการประกอบอาชีพของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่

อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2563)

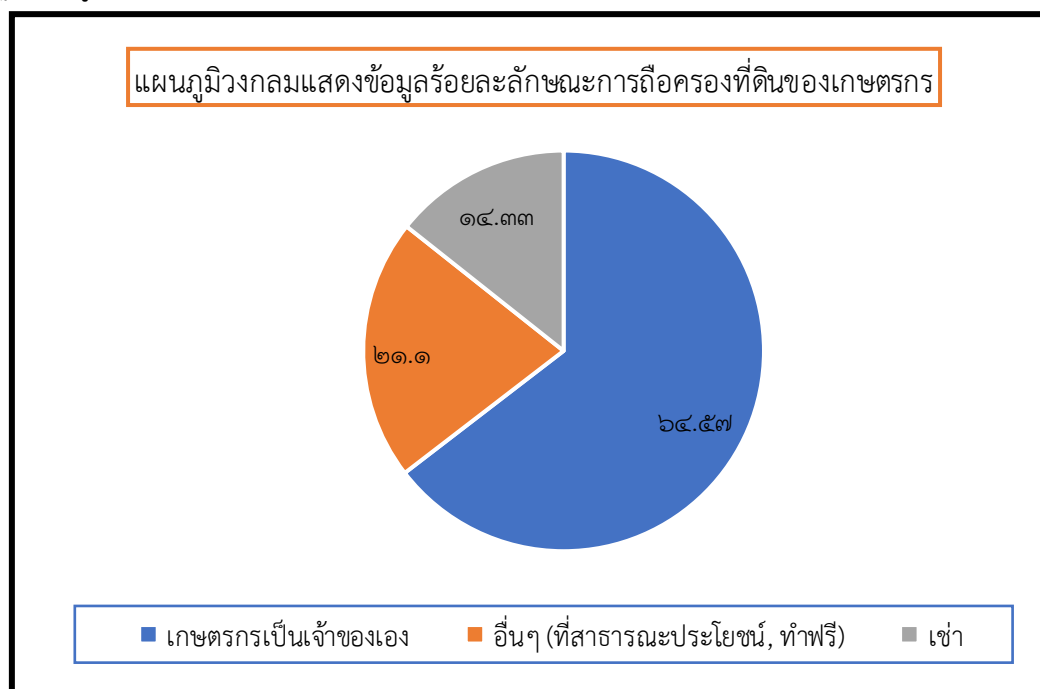
(3) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน 401 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.57 รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน 131 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.10 และเช่า จำนวน 89 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	401	64.57
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	131	21.10
เช่า	89	14.33

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2566

ภาพที่ 14 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2563)

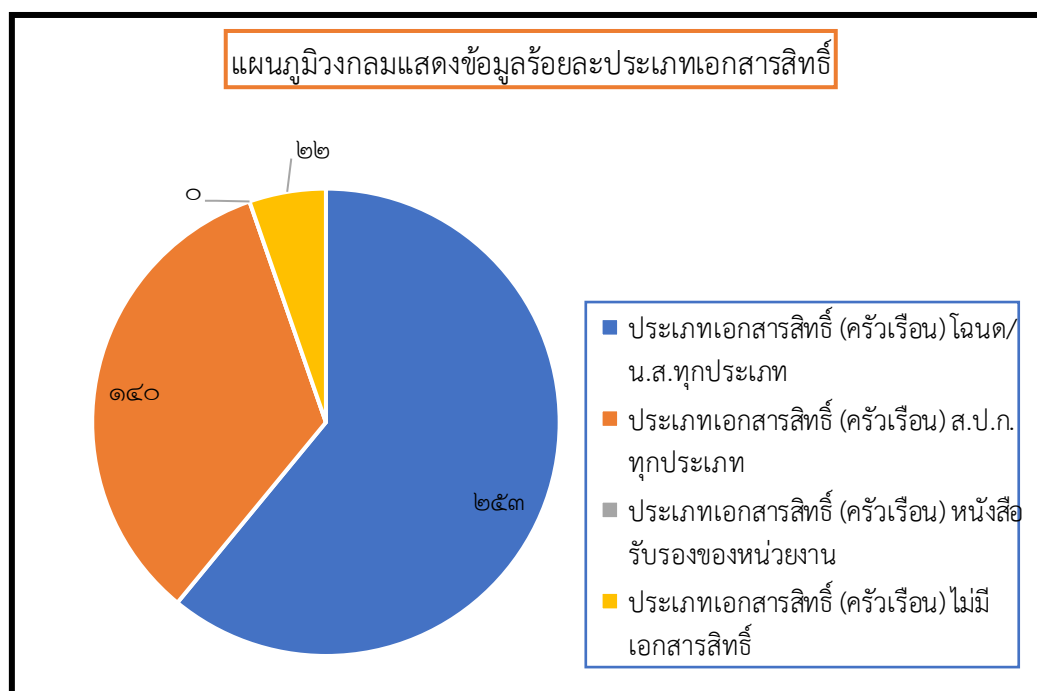
(4) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลหนองไผ่ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน 253 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.96 รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท สป.ก. จำนวน 140 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.73 และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 22 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
253	140	0	22	401

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2563

ภาพที่ 15 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละประเภทเอกสารสิทธิ์
ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.2563)

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(1) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลหนองไผ่ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ 1 กลุ่ม มีสมาชิก 10 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1 กลุ่ม สมาชิก 10 ราย วิสาหกิจชุมชน 11 แห่ง สมาชิก 31 ราย และกลุ่มเกษตรกร 1 กลุ่ม สมาชิก 10 ราย

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
หนองไผ่	1	10	1	10	0	0	11	313	0	0	1	10

(ที่มา: ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราชญ์ปราชญ์ กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. 2566)

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหนองไผ่ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 1 ศูนย์ และศพก. เครือข่าย 2 ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย 1 ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 1 ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 1 ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน 1 ศูนย์

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
หนองไผ่	1	2	1	1	1	0	1	0	1

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

(1) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลหนองไผ่ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน 38 คน โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด จำนวน 9 ราย รองลงมาคืออาสาสมัครฝนหลวง 8 ราย คุรุบัญญัติอาสา 6 ราย และเกษตรหมู่บ้าน 6 ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า 1 หน้าที่

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	คุรุบัญญัติ อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
หนองไผ่	8	6	2	2	9	6	0	0	5

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลรายชื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล
1	หนองไผ่	นายวรพันธ์ นกพลับ
2	หนองปากดง	นายประกร บุญธรรม
3	หินแดน	นายอนวัจน์ วรวงษ์
4	ท่าพยอม	นายนิวัต อินทร์โอสถ
5	หนองไผ่เดิม	นางสาวหทัยรัตน์ ศรีนิล
6	สี่แยก	นางสาวกรรณิการ์ ทิพย์เครือ

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ.๒๕๖๖)

(2) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลหนองไผ่ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลหนองไผ่ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน 3 คน

ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน ตำบลหนองไผ่ อำเภอตาบ่นมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
หนองไผ่	3	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	386 หมู่ที่ 3 ต.หนองไผ่	เกษตรทฤษฎีใหม่
		นายกิตติวุฒิ สระทองพิมพ์	298 หมู่ที่ 3 ต.หนองไผ่	เกษตรทฤษฎีใหม่
		นางรสสุคน ใหมเอี่ยม	28/1 หมู่ที่ 6 ต.หนองไผ่	เกษตรทฤษฎีใหม่

(ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตาบ่นมะขามเตี้ย, พ.ศ.๒๕๖๖)

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอตาบ่นมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ: นายอนุวัฒน์ วรวงษ์

บ้านเลขที่: 386 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองไผ่ อำเภอตาบ่นมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่: ตำบลหนองไผ่ อำเภอตาบ่นมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปศุสัตว์ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) จำนวน 519 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.34 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด เขตพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 3,938 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.91 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 3-5 ตันต่อไร่

- ผลผลิตต่อไร่ยังต่ำกว่าเป้าหมายของการพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังของประเทศ
- สาเหตุที่ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เนื่องจาก เกษตรกรไม่มีการปรับปรุงดิน ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง ดิน ปุ๋ย ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก เทคนิควิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ต้นทุนการผลิตสูง ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง ราคาผลผลิตไม่แน่นอน

แนวทางการพัฒนา: - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง
- การเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพู และไรแดงในมันสำปะหลัง
- การเฝ้าระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้: มีทีมงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำด้านการเกษตร มีนวัตกรรมที่เกิดการคิดค้น ทดลอง จนเป็นผลิตภัณฑ์ของศูนย์เรียนรู้ฯ ได้แก่ น้ำหมักชีวภาพ

หลักสูตรเรียนรู้: 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง
3. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช

4. การผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

5. เศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรบังคับ : 1. ทฤษฎีใหม่

2. เศรษฐกิจพอเพียง

3. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

หลักสูตรเสริม : 1. องค์การเกษตร

2. อาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร

3. การวางระบบน้ำเพื่อการเกษตร

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน 13 ศูนย์

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
1	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนตำบลหนองไผ่	แหล่งเรียนรู้และให้บริการ ด้านปุ๋ย	3	หนองไผ่	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	08-7159-2059
2	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนตำบลหนองไผ่	แหล่งเรียนรู้และให้บริการ ด้านจัดการศัตรูพืช	3	หนองไผ่	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	08-7159-2059
3	วิสาหกิจชุมชนแก้ว กานดากาญจนบุรี	สบู่, โลชั่น, ยาสระผม, ครีมนวดผม จากสมุนไพร	6	หนองไผ่	นางสาวกานดา จิตต์ อารีย์	09-2685-6657
4	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่	เกษตรทฤษฎีใหม่	1	หนองไผ่	นายอาทร หอมโป่ง	08-9549-2710

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(4) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง

อำเภอด่านมะขามเตี้ย มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง

ที่อยู่ : 386 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

กิจกรรม มันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 3,950 บาทต่อไร่ เป็น 3,150 บาทต่อไร่ (20%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 3,000 บาทต่อไร่ เป็น 4,000 บาทต่อไร่ (33%)
- เป้าหมายรายได้ 5,400 บาทต่อไร่
- ประมาณการระบาย 3,630 บาทต่อไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- เพิ่มมาตรฐาน/คุณภาพผลผลิต
- การตลาด
- การบริหารจัดการ

ตารางที่ 25 แสดงข้อมูลปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
1.การเตรียมดิน	←			→									1,000	
2.การเตรียมท่อนพันธุ์			←		→								500	
3.การปลูก					←			→					300	
4.การดูแลรักษา					←							→	780	
5.การกำจัดวัชพืช						←					→		600	
6.การให้น้ำ						←						→	500	
7.การเก็บเกี่ยว	←			→									300	
รวม													3,980	7,200

(ที่มา: กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ ประธาน
1	หนองไผ่	แปลงใหญ่ต้นแบบ (มันสำปะหลัง) ม.3 ต.หนองไผ่ อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี	มันสำปะหลัง	50	1,111	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	08-7159-2059

(ที่มา: กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

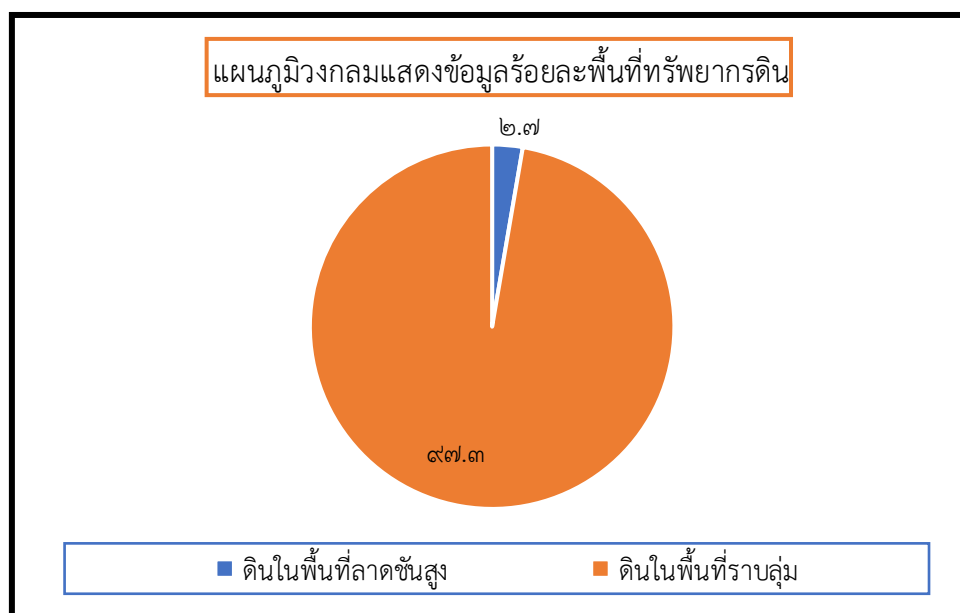
1) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๓๓,๗๖๓ ไร่ โดยแบ่งเป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ๓๒,๘๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ดินในพื้นที่ลาดชันสูง ๘๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ

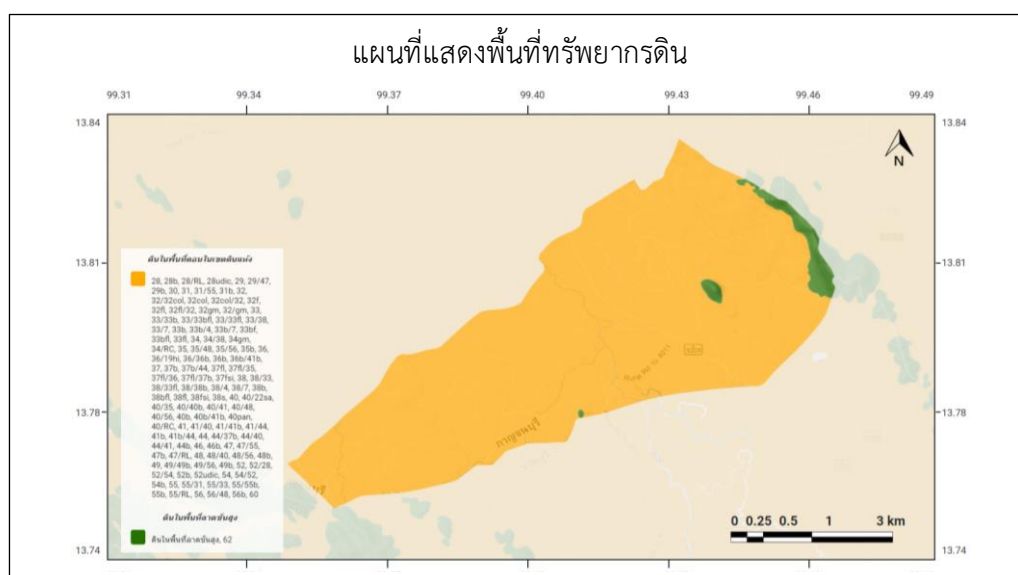
ตารางที่ 27 แสดงข้อมูลทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	908	2.7
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	32,855	97.3
รวม	33,763	100

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 17 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลร้อยละพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 18 แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

2) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลหนองไผ่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 30 % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 16 บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลหนองไผ่ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 1 แห่ง

ภาพที่ 19 แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.2566)

1.3 สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)
ไม่มี

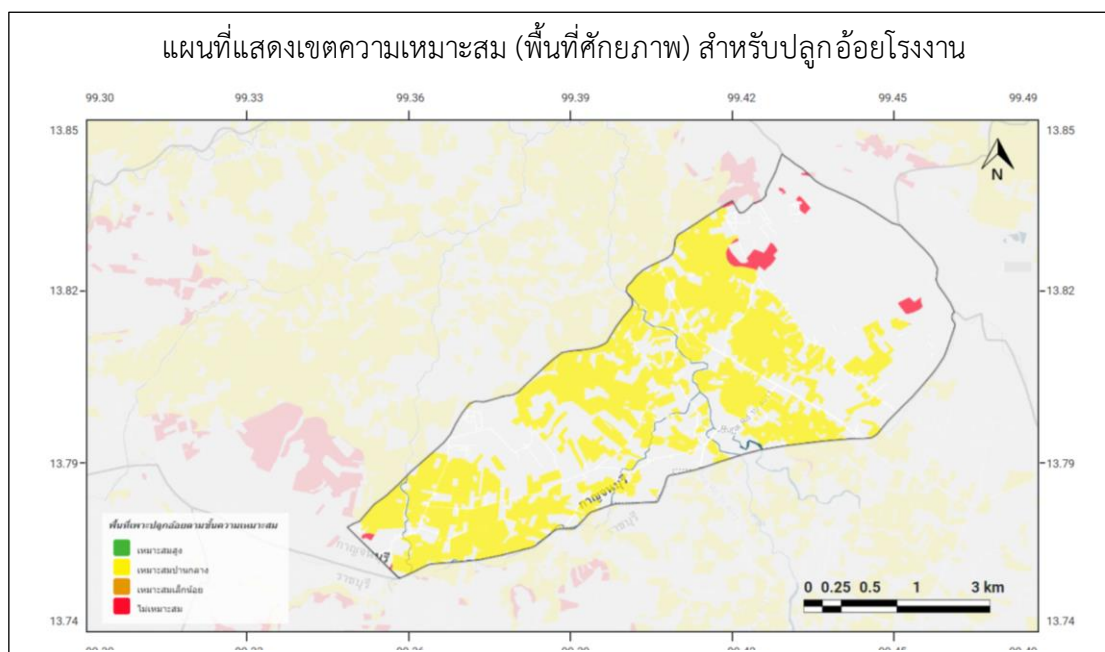
1.4 สินค้าเกษตรที่สำคัญ

1.4.1 ชนิดสินค้าอ้อยโรงงาน

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ทั้งหมด จำนวน 14,055.02 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 13,683.40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.36 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 371.62 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.64

ภาพที่ 20 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

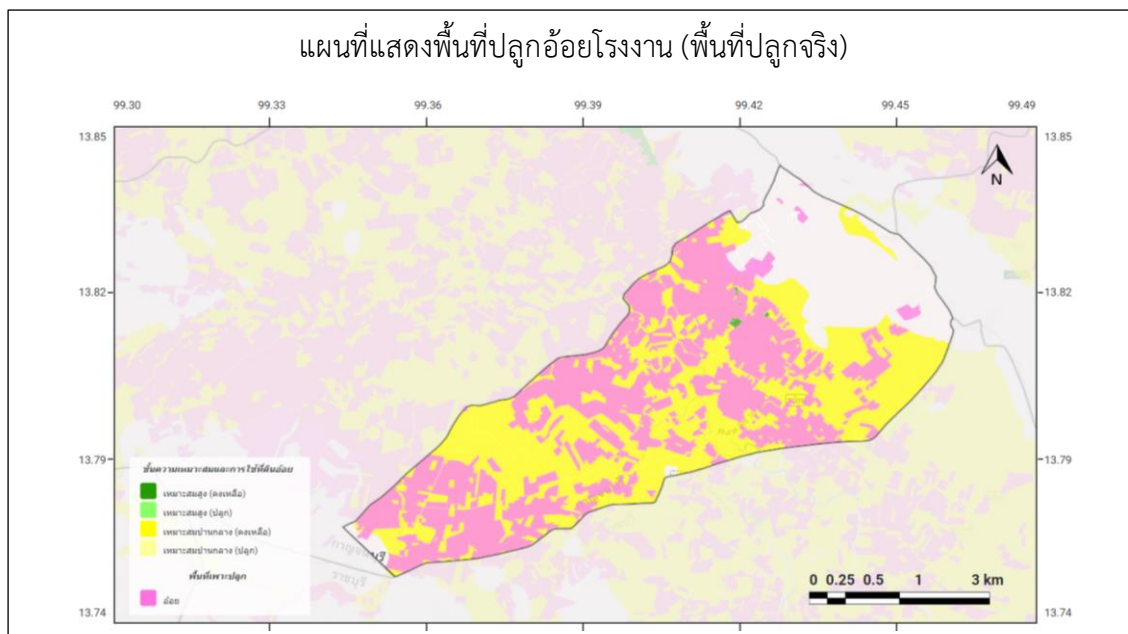
(2) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน 10,034 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 4 จำนวน 3,474 ไร่ รองลงมาคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 3,244 ไร่ และหมู่ที่ 2 จำนวน 1,452 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ศักยภาพ) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย
จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	หนองไผ่	1,059
2	หนองปากดง	1,452
3	หินด้าย	3,244
4	ท่าพยอม	3,474
5	หนองไผ่เดิม	380
6	สี่แยก	425
	รวม	10,034

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาฬสินธุ์, พ.ศ.2566)

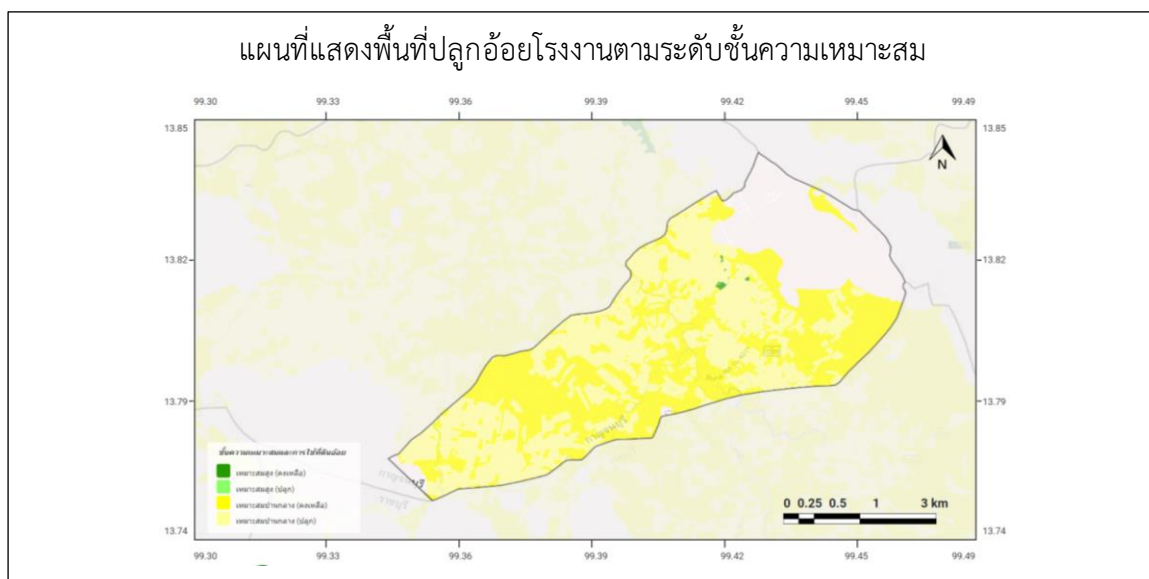

ภาพที่ 21 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง)

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

(3) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 27,157.40 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน 40.8 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.15 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 27,116.6 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.85

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่

อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

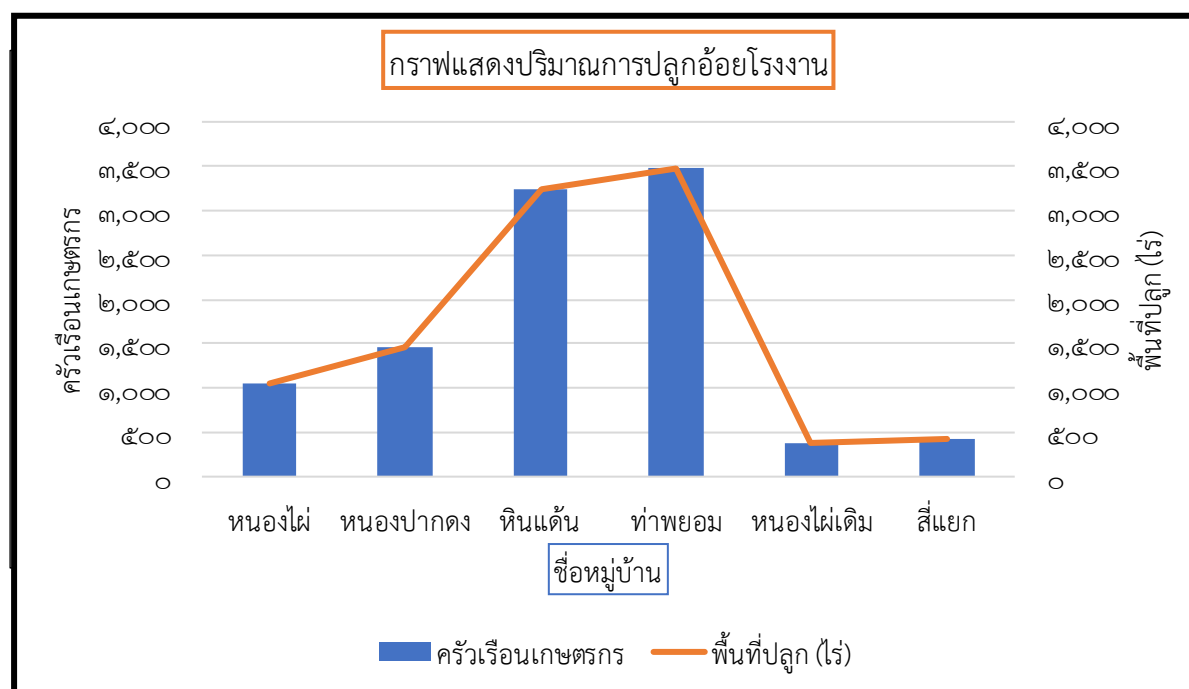
2) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่การปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน 10,034 ไร่ 167 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 4 จำนวน 3,474 ไร่ 34 ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ 3 จำนวน 3,244 ไร่ 38 ครัวเรือน และหมู่ที่ 2 จำนวน 1,452 ไร่ 21 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
1	หนองไผ่	26	1,059	1,059	10,590	10
2	หนองปากดง	21	1,452	1,452	13,068	9
3	หินแต้น	38	3,244	3,244	29,196	9
4	ท่าพยอม	34	3,474	3,474	34,740	10
5	หนองไผ่เดิม	22	380	380	3,420	9
6	สี่แยก	26	425	425	4,250	10
รวม		167	10,034	10,034	95,264	9.5

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 23 กราฟแสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(1) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ขอนแก่น 3

- (2) การเตรียมดิน ส่วนใหญ่มีการเตรียมดินโดย ไถตะ ไถแปร ไถซักร่องคู่
 (3) การปลูก ส่วนใหญ่มีการปลูกอ้อยโดยใช้เครื่องจักรปลูก และใช้ลํ้าอ้อยวางคู่
 (4) ระบบการให้น้ำ ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และมีการให้น้ำโดยการวาง

สายน้ำหยด

(5) การดูแลรักษา มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกควบคุมไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก

(6) การใส่ปุ๋ย ใช้แรงงานคนใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน 3 ครั้ง โดยครั้งแรกมีการใช้เครื่องจักรในการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งแรกพร้อมกับการปลูก ครั้งที่ 2 เมื่ออ้อยอายุ 1 เดือนครึ่ง และครั้งที่ 3 อ้อยอายุเดือน 3 - 4 เดือน

(7) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้เครื่องจักรกลในการเก็บเกี่ยว บางส่วนจะใช้แรงงานคนในการตัดลํ้าอ้อย และใช้รถสิบล้อในการขนย้ายขึ้นรถบรรทุก

(8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการไถกลบใบอ้อยและตออ้อย พร้อมทั้งมีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ตลอดจนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในอ้อยตอ ส่วนอ้อยใหม่จะมีการไถพรวนดินตากทิ้งไว้ 1 - 2 สัปดาห์ ก่อนทำการปลูกใหม่

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรมีการใช้สารเคมีป้องกันโรคและแมลงศัตรู และการใช้สารชีวภัณฑ์ควบคู่กัน

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองไผ่ มีการปลูกอ้อยโรงงาน โดยฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม โดยจะปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ มีการไว้ตอมากที่สุด 3 ปี โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในตำบลหนองไผ่ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน			←		△							→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 24 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
 (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ในพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานปลูกใหม่ เป็นเงิน ๑๓,๖๗๐ บาท และต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานต่อ เป็นเงิน ๙,๔๒๐ บาท

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี 2565/66 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

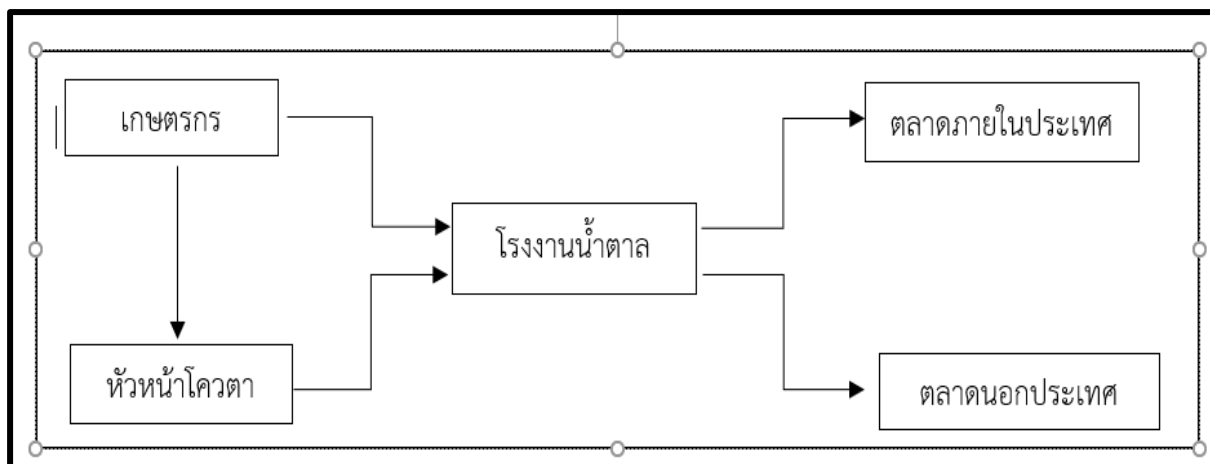
รายการ	นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	อ้อยปลูกใหม่ (บาท)	อ้อยต่อ (บาท)		
ไถตะ	๕๐๐	๐	เฉลี่ยผลผลิตอ้อยปลูกใหม่นอกเขตชลประทาน	๑๒ ต้นต่อไร่
ไถแปร	๔๐๐	๐	เฉลี่ยผลผลิตอ้อยต่อนอกเขตชลประทาน	๙ ต้นต่อไร่
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)	๓๐๐	๓๐๐	เฉลี่ยราคาซี.ซี.เอส	๑๐.๐
พันธุ์อ้อย	๑,๘๐๐	๐	เฉลี่ยราคาต้นละ (บาท)	๘๐๐ บาท
ปลูก (รถปลูก)	๘๐๐	๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๔๕๐	๙๐๐		
กลบร่อง	๓๐๐	๐		
ดายหญ้า	๕๐๐	๕๐๐		
ปุ๋ย ๘๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๑,๙๒๐	๑,๙๒๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	๓๐๐		
ให้น้ำ ๘ ครั้ง/ปี	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐		
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท	๑,๔๔๐	๑,๐๘๐		
คืบ ต้นละ ๖๐	๗๒๐	๕๔๐		
บรรทุกต้นละ ๑๒๐ บาท	๑,๔๔๐	๑,๐๘๐		
ค่าบริการ	๓๐๐	๓๐๐		
ค่าเช่า	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐		
รวม	๑๓,๖๗๐	๙,๔๒๐	ราคาปัจจัยการผลิตอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับแต่ละท้องถิ่น	

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(1) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ ส่วนใหญ่ตัดอ้อยเข้าสู่โรงงานผ่านหัวหน้าโควตา ซึ่งหัวหน้าโควตาจะเป็นเกษตรกรรายใหญ่ที่มีแรงงาน เครื่องมืออุปกรณ์ และการขนส่งเป็นของตนเอง จะมีเกษตรกรบางรายที่ตัดอ้อยเข้าสู่โรงงานเอง โดยส่วนใหญ่จะตัดอ้อยส่งให้โรงงานในอำเภอกัลยเกียง เช่น อำเภอมืองกาญจนบุรี อำเภอนาทม และอำเภอนาทมกา จังหวัดกาญจนบุรี ก่อนจะถูกแปรรูปส่งไปตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ

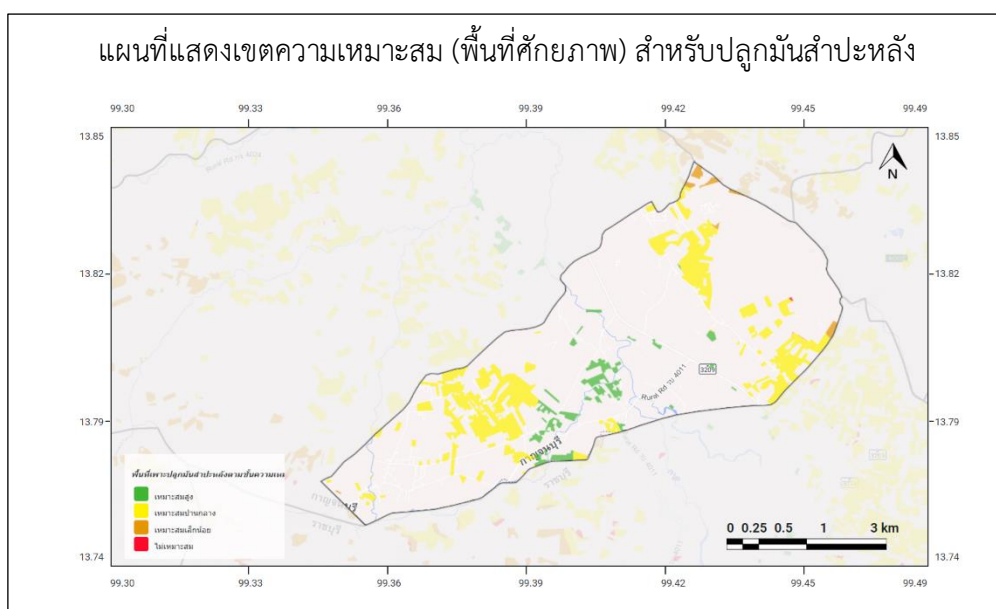
ภาพที่ 25 แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

1.4.2 ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน 4,798.56 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน 682.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.22 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 3,942.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 82.15 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 167.88 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.5 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 6.11 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.13

ภาพที่ 26 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

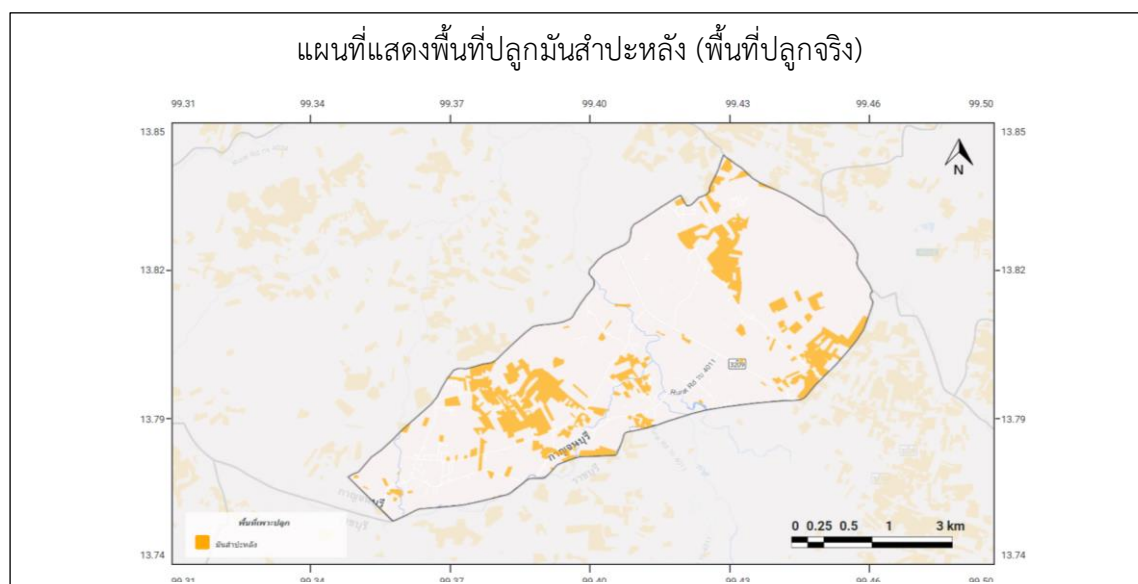
(2) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 3,605 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 1,338 ไร่ รองลงมาคือ หมู่ที่ 2 จำนวน 1,063 ไร่ และหมู่ที่ 6 จำนวน 783 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	หนองไผ่	36
2	หนองปากดง	1,063
3	หินแต้น	1,338
4	ท่าพยอม	39
5	หนองไผ่เดิม	346
6	สี่แยก	783
	รวม	3,605

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

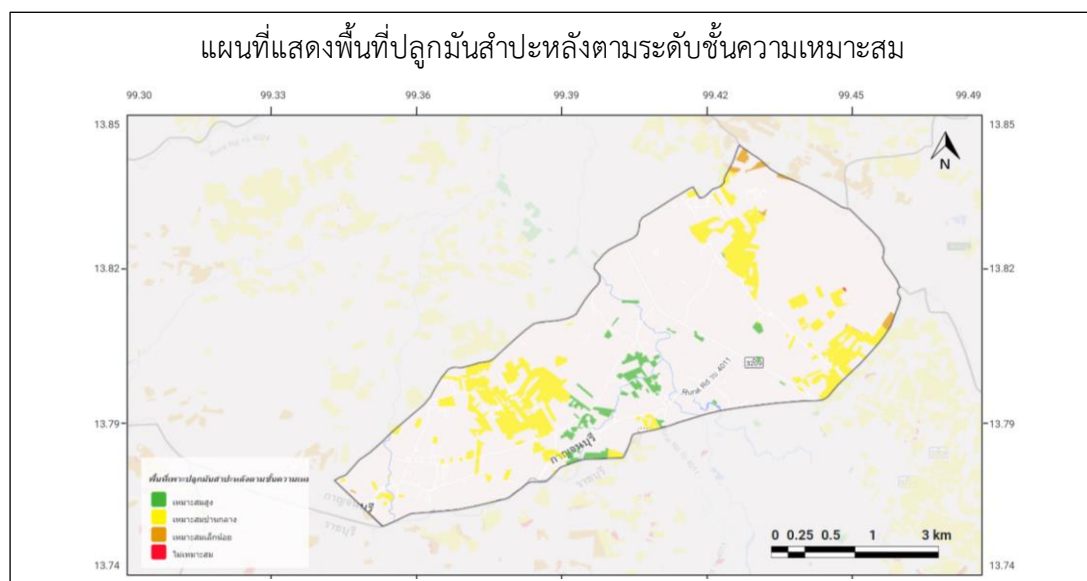
ภาพที่ 27 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

(3) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 4,798.56 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน 682.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.22

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 3942.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 82.15 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 167.88 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.5 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 6.11 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.13

ภาพที่ 28 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

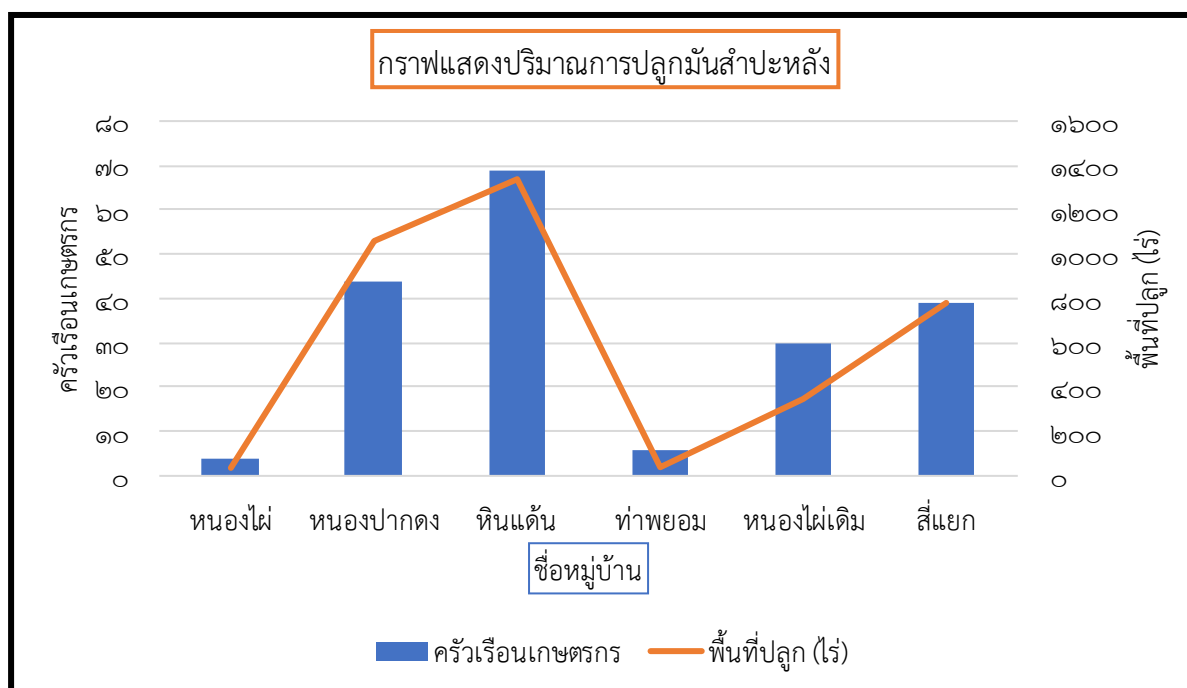
2) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 3,605 ไร่ 192 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 1,338 ไร่ 69 ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ 2 จำนวน 1,063 ไร่ 44 ครัวเรือน และหมู่ที่ 6 จำนวน 783 ไร่ 39 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลปริมาณการผลิตมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
1	หนองไผ่	4	36	36	144	4
2	หนองปากดง	44	1,063	1,063	3,189	3
3	หินดั้น	69	1,338	1,338	6,690	5
4	ท่าพยอม	6	39	39	195	5
5	หนองไผ่เดิม	30	346	346	1,384	4
6	สี่แยก	39	783	783	2,349	3
รวม		192	3,605	3,605	13,951	4

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาฬสินธุ์, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 29 กราฟแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี มันสำปะหลังที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ เกษตรศาสตร์ ๕๐, ระยะยง๑, ระยะยง๓, ระยะยง๕, ระยะยง ๑๑, ระยะยง ๗๒ และห้วยบง ๖๐

(๒) การเตรียมดิน ส่วนใหญ่มีการปรับปรุงดินทั้งก่อนและหลังการปลูก

(๓) การปลูก ส่วนใหญ่จะมีการปลูกในช่วงต้นฤดูฝน โดยใช้วิธีปักตั้งตรง ซึ่งมีทั้งการใช้แรงงานคนและเครื่องจักร

(๔) ระบบการให้น้ำ ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และมีการให้น้ำโดยการวางระบบน้ำหยด

(๕) การดูแลรักษา มีการกำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคนและการใช้สารเคมี

(๖) การใส่ปุ๋ย ใช้แรงงานคนใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้เครื่องจักรในการขุด และใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อมีการเก็บเกี่ยวแล้วจะส่งที่ลานมันเลย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทั้งแบบใช้สารเคมีและแบบวิธีผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอด่านมะขามเตี้ย มีการปลูกมันสำปะหลัง โดยฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกรกฎาคม ปลูกสูงสุดเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกรกฎาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนเมษายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกในตำบลหนองไผ่ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง	←					△		→				←	→
	←				▽			→				←	→

ภาพที่ 30 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน 8,300 บาท

ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2565/66 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	บาท
ค่าไถจักร่อง	1,050
ค่าปลูก	350
ค่าท่อนพันธุ์	600
ค่าฉีดยาคุมหญ้า	180
ค่ายาฆ่าหญ้า	420
ค่าปุ๋ย + ค่าน้ำหมัก	900
ค่าจ้างรถชุด	300
ค่าถนอมมัน	3,000
ค่ารถบรรทุก	1,000
ค่าแรงงานตนเอง	500
รวม	8,300

ผลผลิตเฉลี่ย 4 ตัน/ไร่ ราคาปัจจุบันตันละ 2,840 บาท
เป็นเงิน 11,360 บาท/ไร่ หักต้นทุน 8,300 บาท/ไร่
กำไร 3,060 บาท/ไร่

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

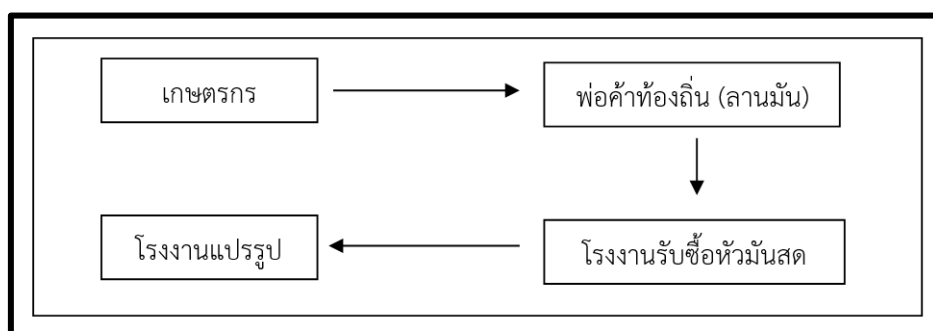
6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

การปลูกมันสำปะหลังในตำบลหนองไผ่ พบว่ามีพื้นที่การเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น แต่ผลผลิตที่ได้ลดน้อยลง เนื่องจากเกษตรกรมักประสบปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การใช้ปุ๋ยของเกษตรกรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของพืช การขาดความรู้ด้านการจัดการดิน ตลอดจนปัญหาการ

ระบาคของโรคใบด่างมันสำปะหลังและแมลงศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยแป้ง และไรแดง เป็นต้น อีกทั้งในเรื่องของราคาที่ได้รับซื้อหัวมันสดในช่วงที่ค่อนข้างถูก จึงทำให้เกษตรกรบางรายยังไม่ทำเก็บเกี่ยวเพื่อรอราคาที่สูงขึ้น

(1) วิธีการตลาด

เกษตรกรตำบลหนองไผ่ ส่วนใหญ่จะขายผลผลิตในรูปแบบหัวมันสดไปยังพ่อค้าในท้องถิ่น (ลานมัน) ก่อนจะส่งไปยังผู้ประกอบการโรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพที่ 31 แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลหนองไผ่ มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง (ลานมันสำปะหลัง) จำนวน 1 แห่ง

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหนองไผ่ มีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ โดยเป็นเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน 1 ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีองค์ความรู้ ความชำนาญ ในเทคโนโลยีการผลิตที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การใช้เครื่องจักรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้เต็มประสิทธิภาพ

๒. การใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่

๓. ระบบน้ำหยด

ตารางที่ 34 แสดงข้อมูล Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
1	นายอนุวัฒน์ วรวงษ์	3	หนองไผ่	ด่านมะขามเตี้ย	2560	มันสำปะหลัง

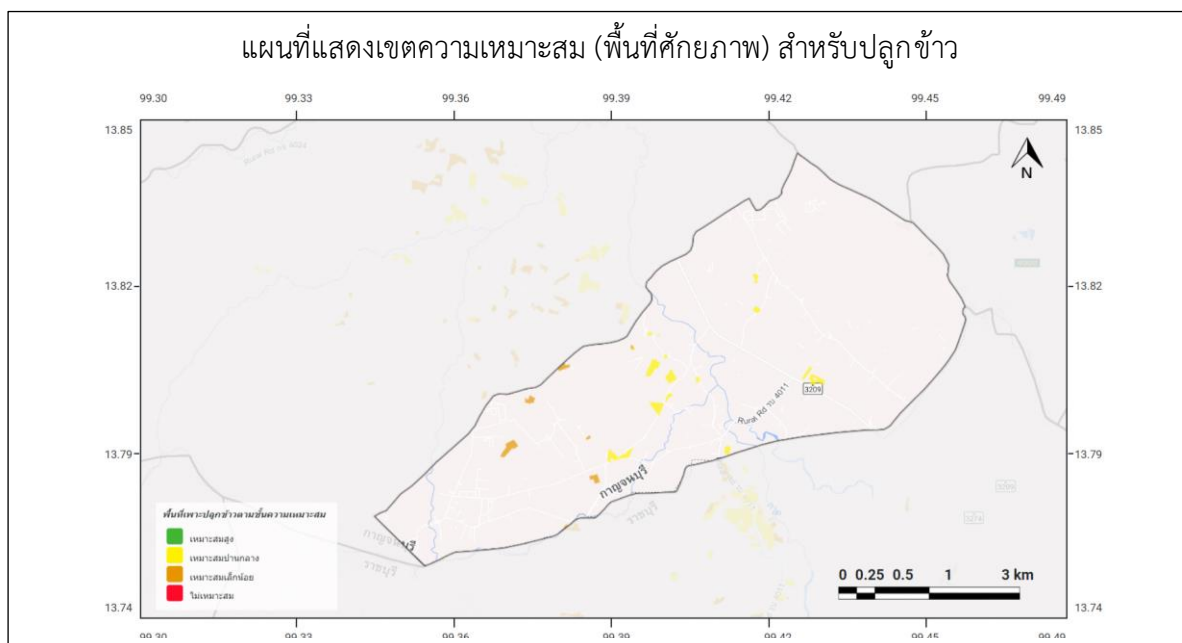
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2565)

1.4.3 ชนิดสินค้าข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน 349.18 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 246.66 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.64 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 102.52 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.36

ภาพที่ 32 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่

อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

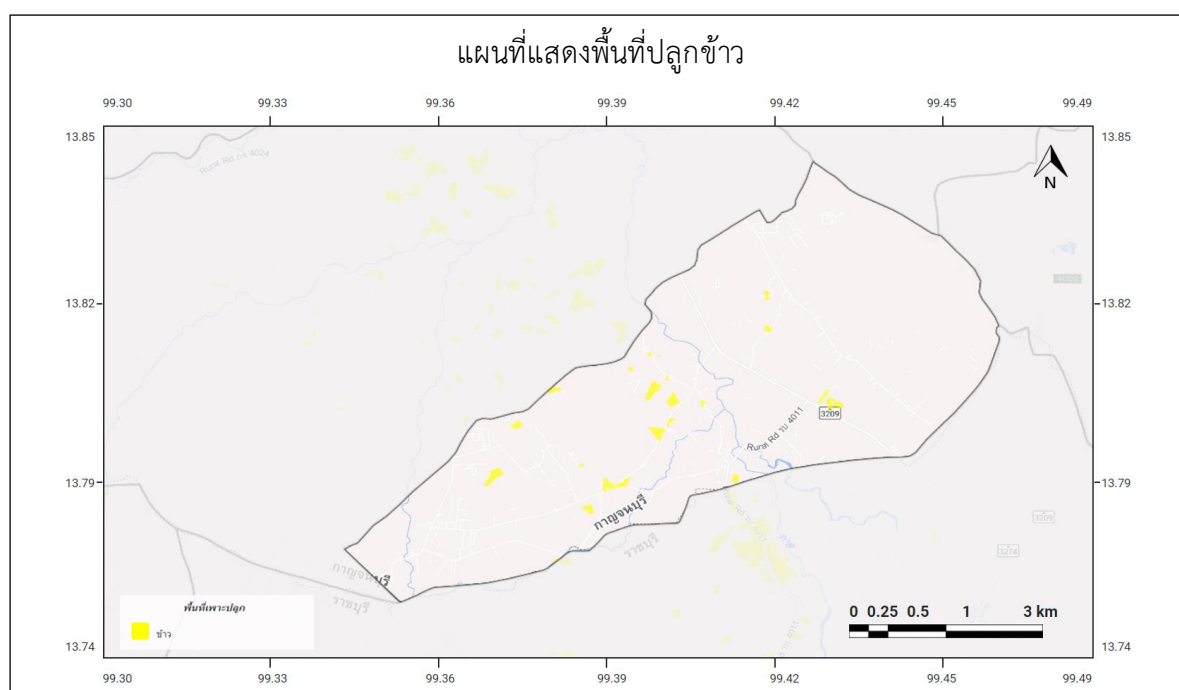
(2) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 214 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 124 ไร่ รองลงมาคือ หมู่ที่ 5 จำนวน 34 ไร่ และหมู่ที่ 6 จำนวน 24 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	หนองไผ่	5
2	หนองปากดง	14
3	หินแต่น	124
4	ท่าพยอม	13
5	หนองไผ่เดิม	34
6	สี่แยก	24
	รวม	214

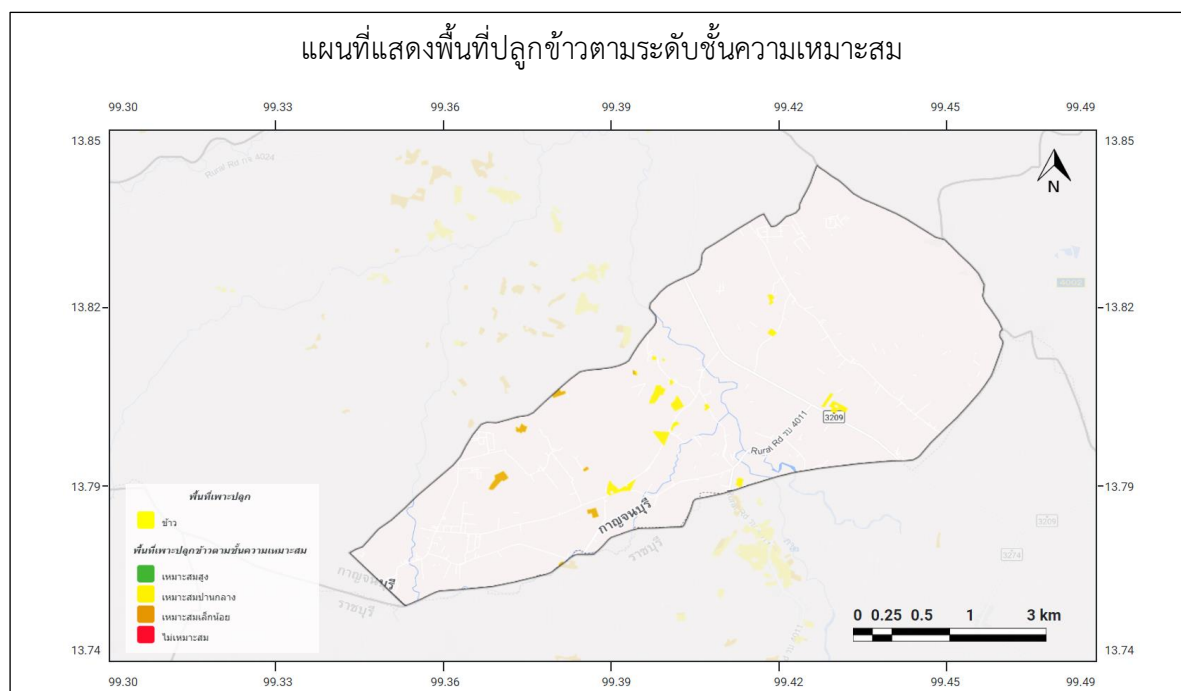
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 33 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

(3) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 349.18 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะปานกลาง (S2) จำนวน 246.66 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.64 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 102.52 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.36

ภาพที่ 34 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565)

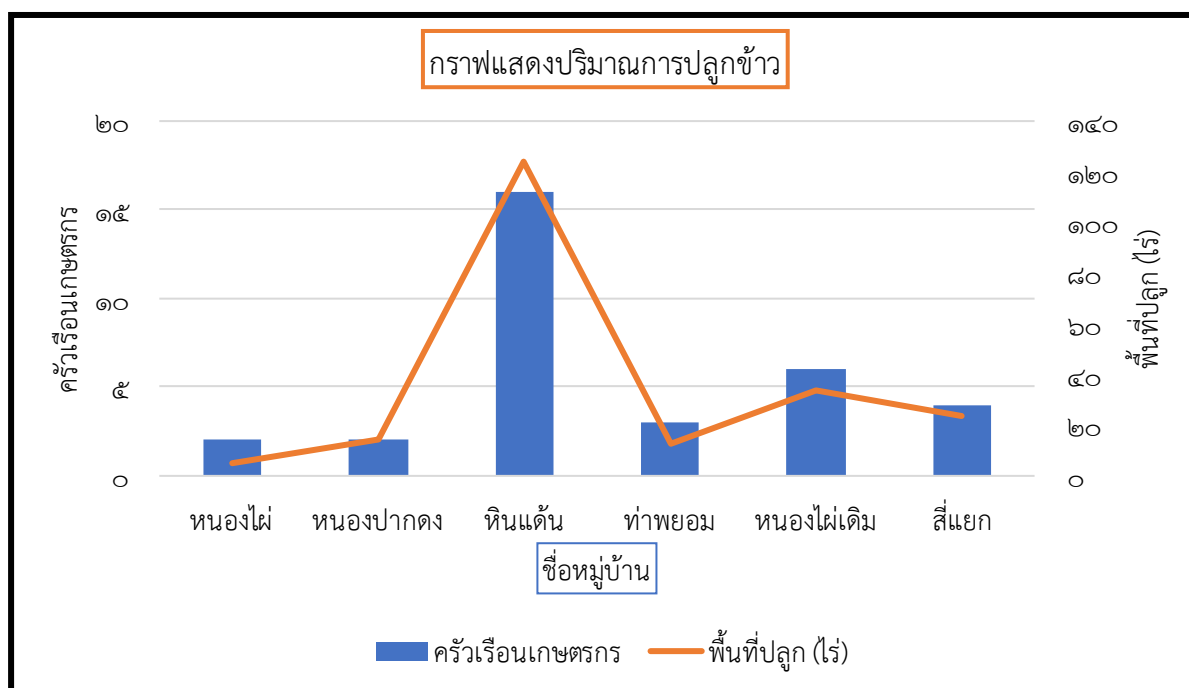
2) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน 214 ไร่ 33 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 124 ไร่ 16 ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ 5 จำนวน 34 ไร่ 6 ครัวเรือน และหมู่ที่ 6 จำนวน 24 ไร่ 4 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
1	หนองไผ่	2	5	5	3	0.6
2	หนองปากดง	2	14	14	5.6	0.4
3	หินด้าย	16	124	124	62	0.5
4	ท่าพยอม	3	13	13	7.8	0.6
5	หนองไผ่เดิม	6	34	34	20.4	0.6
6	สี่แยก	4	24	24	14.4	0.6
รวม		33	214	214	113.2	0.55

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

ภาพที่ 35 กราฟแสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(1) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ใช้พันธุ์หอมปทุม1, ข้าว
ดอกมะลิ105

(2) การเตรียมดิน ส่วนใหญ่มีการเตรียมดินโดย ไถตะ และไถแปร

(3) การปลูก ส่วนใหญ่มีการปลูกข้าวโดยการหว่าน

(4) การให้น้ำ จะควบคุมระดับน้ำให้อยู่ประมาณ 5 เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้เพียงพอต่อความต้องการของต้นข้าว เพื่อควบคุมวัชพืชไม่ให้งอกมาแย่งสารอาหาร และยังสามารถละลายปุ๋ยที่เข้มข้นให้เจือจางได้อีกด้วย

(5) การดูแลรักษา มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชควบคู่กับการใช้แรงงานคน

(6) การใส่ปุ๋ย ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน 2 ครั้ง

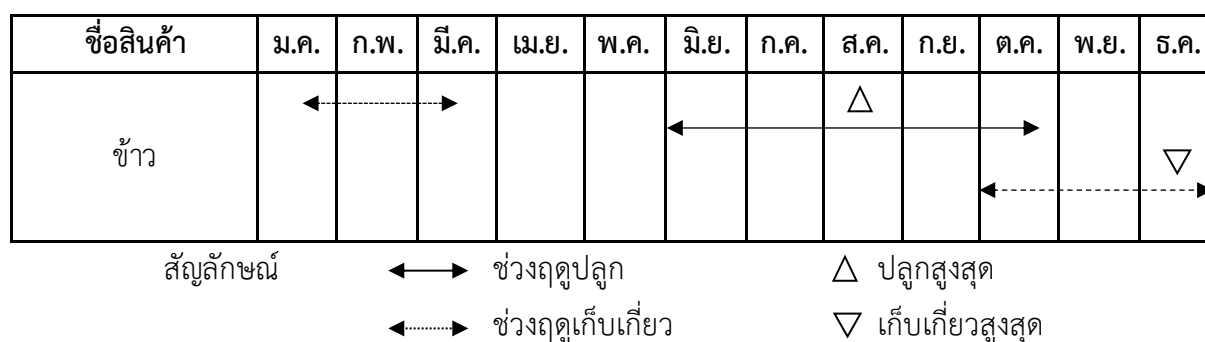
(7) การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

(8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการเผาทอซังและการไถกลบ

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทั้งแบบใช้สารเคมีและแบบวิธีผสมผสาน

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองไผ่ มีการปลูกข้าว โดยฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคมปลูกสูงสุดในเดือนสิงหาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในตำบลหนองไผ่ ดังนี้

ภาพที่ 36 ปฏิทินแสดงการเพาะปลูกข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
 (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองไผ่ มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน 4,340 บาท ต่อไร่

ตารางที่ 37 แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2565/66 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	บาท
ค่าเตรียมดิน	550
ค่าพันธุ์ข้าว	500
ค่าปุ๋ย + ค่าสารเคมี + ค่ายากำจัดวัชพืช	1,890
ค่าแรงงาน	500
ค่าเกี่ยวข้าว	500
ค่าขนส่ง	400
รวม	4,340

ผลผลิตเฉลี่ย 550 กก./ไร่ ราคาผลผลิต กก.ละ 8 บาท
 เป็นเงิน 4,400 บาท หักต้นทุน 4,340 บาท
 กำไร 60 บาท/ไร่

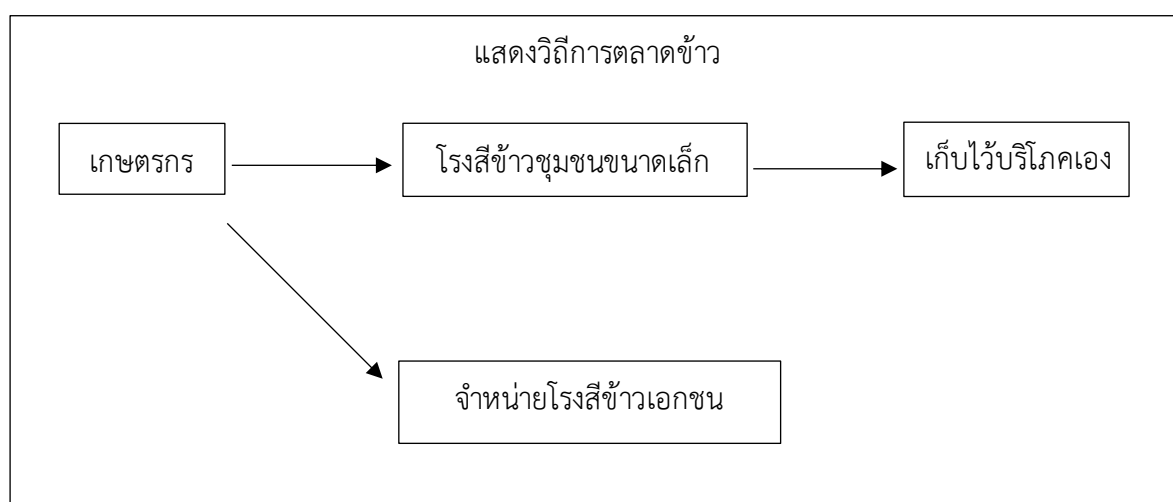
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลหนองไผ่ สามารถทำการเพาะปลูกข้าวได้เพียงฤดูนาปี ซึ่งเกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์หอมปทุม1, กข43, ขาวดอกมะลิ105 และไรซ์เบอร์รี่ เมื่อมีการเก็บเกี่ยวแล้วจะส่งต่อไปยังโรงสีเอกชนเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ถูกกดราคา และยังพบว่าผลผลิตข้าวลดลงเนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น การขาดความรู้ในการจัดการศัตรูพืช การจัดการดินที่ถูกต้อง สภาพอากาศที่แปรปรวน และราคาที่ผันผวนไม่แน่นอน

(1) วิธีการตลาด

เกษตรกรตำบลหนองไผ่ ส่วนใหญ่จะเก็บผลผลิตไว้บริโภคเอง หรือบางส่วนนำผลผลิตไปสีที่โรงสีชุมชนขนาดเล็กของตนเอง หรือนำไปขายที่โรงสีข้าวเอกชน

ภาพที่ 37 แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี, พ.ศ.2566)

2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 38 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านที่ดินและทรัพยากร 1. ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	1. ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ	1. สนับสนุนสระน้ำเพื่อการเกษตร/ บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร/ สนับสนุนชุดลอกสระน้ำเก่า	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด 1. ต้นทุนการผลิตสูง 2. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ 3. โรคและแมลงศัตรูพืช 4. ราคาผลผลิตตกต่ำ	1. ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้น 2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ใช้พันธุ์พืชไม่ได้คุณภาพ 3. ปลุกพืชเชิงเดี่ยว/ขาดการเอาใจใส่สำรวจแปลง/สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง 4. เกษตรกรขายสินค้าได้ในราคาต่ำ	1. ส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น 2. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดิน/การปลูกพืชปุ๋ยสด/การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 3. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียน/ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์/ ให้ความรู้ด้านการป้องกันโรคและศัตรูพืช 4. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่ม/ส่งเสริมให้มีการแปรรูป	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร 1. กลุ่มเกษตรกรขาดความเข้มแข็ง 2. ขาดแรงงานภาคการเกษตร	1. สมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่/ ขาดผู้นำที่ดี/ขาด การบริหารจัดการกลุ่ม 2. แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุ	1. อบรมให้ความรู้/ศึกษาดูงาน 2. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาทดแทน/ช่วยเหลือเกษตรกร ผู้สูงอายุ	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก

ตารางที่ 38 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ 1. ขาดการแปรรูปสินค้าให้มีมูลค่า 2. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ สินค้า	1. ขาดวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร/ผลิตภัณฑ์ขาดการพัฒนาต่อ ยอด 2. สินค้าไม่มีมาตรฐานรับรอง	1. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่ม 2. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน	ทุกหมู่บ้าน	เร่งด่วนมาก

3. การจัดทำ TOWS Matrix

3.1 การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลหนองไผ่

ตารางที่ 39 แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) 1. มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ 2. มีเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ 3. การคมนาคมสะดวก 4. เกษตรกรมีทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	จุดอ่อน (W) 1. เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน 2. เกษตรกรใช้สารเคมีเกินความจำเป็น 3. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ
โอกาส (O) 1. ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนด้านการเกษตร 2. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้การสนับสนุน และให้ความรู้	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร $(S1+S2+S3+O1+O2)$ 2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และเกษตรกรต้นแบบ $(S1+S2+O1+O2)$	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) 1. การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร $(W1+W2+O1+O2)$ 2. การบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ $(W3+O1)$
ภัยคุกคาม (T) 1. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง 2. ราคาผลผลิตตกต่ำ 3. ภัยธรรมชาติ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 1. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร $(S1+S2+S4+T1+T2)$	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) 1. การส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน $(W1+T1)$ 2. การเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร $(W3+T3)$

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

- 1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และเกษตรกรต้นแบบ

2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

- 2.1 การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร
- 2.2 การบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ

3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

- 3.1 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

- 4.1 การส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 4.2 การเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

บทที่ 3

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

1. แนวทางการพัฒนา

1.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

1.1.1 มันสำปะหลัง

1) เป้าหมาย - เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

2) กลยุทธ์ที่ 1 : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

โครงการที่ 1 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง และจัดทำ

แปลงเรียนรู้

1.1.2 อ้อย

1) เป้าหมาย - เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิตอ้อย

2) กลยุทธ์ที่ 1 : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

โครงการที่ 1 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย และจัดทำแปลง

เรียนรู้

1.2 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

1.2.1 แหล่งน้ำ

1) เป้าหมาย - เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำใช้ในการเกษตร

2) กลยุทธ์ที่ 4 : การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อการเกษตรด้วยพลังงาน

แสงอาทิตย์

2. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางที่ 40 แสดงข้อมูลสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2567		ปี 2568		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังและจัดทำแปลงเรียนรู้	- เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง - เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังให้แก่เกษตรกร - เพื่อมีแหล่งผลิตขยายและกระจายมันสำปะหลังพันธุ์ดี	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังจำนวน 30 คน	ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	- คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 30 คน - ดำเนินการอบรมเกษตรกรจำนวน 1 ครั้ง - สนับสนุนปัจจัยการจัดทำแปลงเรียนรู้ - ติดตามผลการดำเนินงาน	เกษตรกรจำนวน 30 คน	30,000	เกษตรกรจำนวน 30 คน	30,000	สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย

ตารางที่ 40 แสดงข้อมูลสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2567		ปี 2568		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	
		- เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตอ้อยให้แก่เกษตรกร - เพื่อมีแหล่งผลิตขยายและกระจายอ้อยพันธุ์ดี			- ติดตามผลการดำเนินงาน					
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	โครงการ พัฒนาน้ำ บาดาล เพื่อ การเกษตร ด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์	- เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำใช้ ในการเกษตร	บ่อบาดาล จำนวน 6 จุด	ตำบลหนองไผ่ อำเภอตำบ มะขามเตี้ย จังหวัด กาญจนบุรี			2,000,000		2,000,000	1. กรม ทรัพยากรน้ำ บาดาล 2. องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

บรรณานุกรม

ข้อมูลการเกษตร. สืบค้นจาก <http://agri-map-online.moac.go.th/> (วันที่สืบค้นข้อมูล 17 กรกฎาคม 2566)

ฐานข้อมูลเกษตรกร. สืบค้นจาก <http://farmer.doae.go.th/> (วันที่สืบค้นข้อมูล 17 กรกฎาคม 2566)

สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2566

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2566

สำนักงานทะเบียนอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2566

กรมพัฒนาที่ดิน. 2565

กรมอุตุวิทยมวิทยา. 2566

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2566

สำนักงานประมง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2564

สำนักงานคลังจังหวัดกาญจนบุรี. 2565

ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.). 2566

กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. 2565

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2558

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

1. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี 2559 – 2569 มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น 5 ตันในปี 2562 และเป็น 7 ตันในปี 2569 มีการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ 8.5 ล้านไร่ รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย การส่งออกทำรายได้ในปี 2562 มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 120,000 ล้านบาท และไม่ต่ำกว่า 150,000 ล้านบาทในปี 2569 โดยมียุทธศาสตร์ดำเนินการ 5 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านนโยบายและบริหารจัดการ ด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านงานวิจัยและพัฒนา ในปีการผลิต 2560/61 มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งประเทศ จำนวน 8.025 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 50 จังหวัด มีเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 494,618 ครัวเรือน ผลผลิตรวม 27.875 ล้านตัน ในขณะที่ ความต้องการใช้ในภาพรวมของประเทศมีประมาณ 40 ล้านตัน และในปีการผลิต 2561/62 คาดการณ์ว่าผลผลิตมีประมาณ 29.97 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากในปี 2561 มันสำปะหลังมีราคาดี เกษตรกรที่เคยหยุดการเพาะปลูก หรือเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหันกลับมาปลูกมันสำปะหลัง เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยมีเป้าหมาย คือ เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมการใช้พันธุ์ที่ดีที่ได้รับการรับรอง และเหมาะสมกับพื้นที่ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเพิ่มผลผลิต

เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตมันสำปะหลังที่ตอบสนองกับยุทธศาสตร์และนโยบาย ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันส่งผลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง

2. วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
- เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังให้แก่เกษตรกร
- เพื่อมีแหล่งผลิตขยายและกระจายมันสำปะหลังพันธุ์ดี

3. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 30 คน

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2568 - 2571

5. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

6. กิจกรรม

กิจกรรม	แผนปฏิบัติงาน											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
- ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ คัดเลือกเกษตรกร	←→											
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกร				←→								
- จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์ มันสำปะหลังพันธุ์ดี						←→						
- ติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน										←→		→

7. วิธีการดำเนินงาน

- 1) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ คัดเลือกเกษตรกร
- 2) ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร ตามความต้องการ และตามความเหมาะสมของพื้นที่ ประเด็นการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - การลดต้นทุนการผลิต ด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การจัดทำแปลงพันธุ์ดี การจัดการศัตรูพืช การเตรียมดิน การใช้ปุ๋ยฟิสิกซ์อาร์
 - การเพิ่มผลผลิต ด้วยการใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การให้น้ำ (ระบบน้ำหยด) การไถระเบิดดินดาน การปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง
 - การพัฒนาคุณภาพ ด้วยการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับพื้นที่ การให้น้ำ (ระบบน้ำหยด) การไถระเบิดดินดาน การปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง
 - การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยการใช้วิธีการแบบผสมผสาน IPM
- การผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด ด้วยการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3) จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี สะอาด ปราศจากโรคใบด่างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง (พื้นที่ดำเนินการ 5 ไร่ คัดเลือกเกษตรกร 5 ราย ๆ ละ 1 ไร่)
- 4) ติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน

8. งบประมาณ

- งบประมาณจำนวน 30,000 บาท มีรายละเอียดดังนี้
- ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน 30 คนๆ ละ 100 บาท/มื้อ/วัน จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 3,000 บาท
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน 30 คนๆ ละ 35 บาท/มื้อ/วัน รวม 2 มื้อ/วัน จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 2,100 บาท

- ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน 4 ชั่วโมงๆ ละ 600 บาท จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 2,400 บาท
- ค่าวัสดุจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี เป็นเงิน 22,500 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

9.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ สามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้
- เกษตรกรมีแหล่งผลิตขยายและกระจายมันสำปะหลังพันธุ์ดี

9.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิต (output)

- 1) เกษตรกร จำนวน 30 คน ได้ความรู้และทักษะ นำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้
- 2) มีแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี จำนวน 5 แปลง

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรร้อยละ 50 ที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังได้

7. วิธีดำเนินงาน

- 1) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ คัดเลือกเกษตรกร
- 2) ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร ตามความต้องการ และตามความเหมาะสมของพื้นที่ ประเด็นการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - การลดต้นทุนการผลิต ด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การจัดทำแปลงพันธุ์ดี การจัดการศัตรูพืช การเตรียมดิน การใช้ปุ๋ยฟิสิกส์อาร์
 - การเพิ่มผลผลิต ด้วยการใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การให้น้ำ (ระบบน้ำหยด) การปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง
 - การพัฒนาคุณภาพ ด้วยการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ถูกต้อง วางแผนการผลิตให้มีการกระจายผลผลิต
 - การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ด้วยการใช้วิธีการแบบผสมผสาน IPM
 - การผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด ด้วยการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3) จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตอ้อยพันธุ์ดี (พื้นที่ดำเนินการ 5 ไร่ คัดเลือกเกษตรกร 5 รายๆ ละ 1 ไร่)
- 4) ติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน

8. งบประมาณ

- งบประมาณจำนวน 30,000 บาท มีรายละเอียดดังนี้
- ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน 30 คนๆ ละ 100 บาท/มื้อ/วัน จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 3,000 บาท
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน 30 คนๆ ละ 35 บาท/มื้อ/วัน รวม 2 มื้อ/วัน จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 2,100 บาท
 - ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน 4 ชั่วโมงๆ ละ 600 บาท จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 2,400 บาท
 - ค่าวัสดุจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตอ้อยพันธุ์ดี เป็นเงิน 22,500 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

9.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ สามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตอ้อยได้
- เกษตรกรมีแหล่งผลิตขยายและกระจายอ้อยพันธุ์ดี

9.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิต (output)

- 1) เกษตรกร จำนวน 30 คน ได้ความรู้และทักษะ นำไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้

2) มีแปลงส่งเสริมการผลิตอ้อยพันธุ์ดี จำนวน 5 แปลง

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรร้อยละ 50 ที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยได้